

DARBININKAS

Vol. LXIX, Nr. 4
Sausio - January 27, 1984

Pentadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

30 centų

Savaitės įvykiai

Kinijos min. pirmininkas, lankydamasis JAV, pareiškė, kad geriam abipusiam santykiams visą laiką trukdys JAV nusistatymas ginkluoti ir remti Taivaną.

Šiaurės Korėja pasiūlė Pietų Korėjai pradėti pasitarimus dėl santykių išlyginimo, bet P. Korėja atsisakė tartis tol, kol Š. Korėja pripažins prie Rungene įvykdyto sprogdinimo, kurio metu žuvo aukštų P. Korėjos pareigūnų.

Nato valstybės paskelbė, kad Sov. S-ga Rytų Europoje išdėstė devynias SS-20 raketas, ir jų skaičius Europoje dabar pasiekė 378 raketas. Kiekviena raketa yra ginkluota trim sviediniais.

Lenkijos vyriausybė, sutikusi didelį gyventojų nepasitenkinimą dėl numatyto nuo š.m. pradžios maisto produktų kainų pakėlimo, nutarė duonas kainų pakėlimą sumažinti nuo numatytų 50 iki 25 proc., o kitiem produktams visai panaikinti.

Prezidentas Reagan yra įsitikinęs, kad Sov. S-ga yra nusizengusi keliem ginklų kontrolės su Sov. S-ga sudarytiems susitarimams, bet jie neturėtų kenkti būsimam deryboms dėl branduolinių ginklų skaičiaus apribojimo.

Pietų Afrikos kariuomenės 2000 vyrų dalinys, įsiveržęs į Angolą gruodžio 6, pasitraukė iš Angolos su dideliu Sov. S-gos ir Kubos karinių reikmenų grobiu. Esą buvę sunaikinta apie 500 Namibijos partizanų ir Angolos ir Kubos karių, o patys netekę 21.

Afrikos vienybės organizacija nutraukė savo bandymus su-taikyti Čade kovojančias grupes, nes Čado prezidentas Hissen Habre, įsižeidęs savo priešininkui Goukouni Queddei Etiopijoje suteiktą iškilmingų sutikimų, atsisakė į derybas atvykti.

Sov. S-gos Aukšč. teismas pasmerkė mirtį užsienio prekybos Technopromexport pirminką Juri V. Smeliakov ir tos pat įstaigos importo direktorių V.A. Pavlov mirtį už korupciją. Mirties bausmė buvo įvykdyta.

Izraelio vyriausybė, siekdama sumažinti 125 proc. pasiekusią infliaciją, ėmėsi įvairių taupymo priemonių, kurios sukėlė darbininkų ir tarnautojų streikus ir reikalavimus sumažinti naujų žydų kolonijų arabų žemėse steigimui numatytas išlaidas.

31 valstybė sutarė sudėti per ateinančius 3 metus 9 bil. dol. Pasaulio bankui, teikiančiam beprocentines paskolas atsilikusioms valstybėms. Buvo siekta tam reikalui sutelkti 16 bil. dol., bet JAV atsisakė skirti tam reikalui daugiau kaip 25 proc. numatyto kapitalo.

Valst. sekretorius Schultz pareiškė, kad JAV pastangos pasiekti susitarimą su Sirija dėl svetimų kariuomenių iš Libano atitraukimo buvo bergždžios, bet pasitarimai tuo reikalu vyksią ir toliau.

Maroke prasidėjo islaminų valstybių konferencija, bet joje nedalyvauja Afganistanas ir Egiptas, nes jų priklausymas šiai valstybių grupei buvo suspenduotas anksčiau, ir Iranas, kuris atsisakė dalyvauti dėl to, kad dalyvauja Irakas. Nuosaikesniųjų valstybių pastangos panaikinti Egipto suspendavimą atsimušė į griežtą kraštutinių valstybių pasipriešinimą.

KUNIGAI KOVOJA UŽ TEISES

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 59

Kaišiadorių vyskupijos kunigų pareiškimas, įteiktas Tarybų Sąjungos ATP prezidiumui — J. Andropovui. Nuorašai Lietuvos vyskupam ir vyskupijų valdytojams.

(Padidėjo išpuoliai prieš religiją)

Mums kelia susirūpinimą pasakutiniu metu spaudoje pasirodę pikti išpuoliai prieš religiją. Lietuvos KP pirmojo sekretoriaus P. Griškevičiaus kalboje sakoma: "Reikia visokeriopai stiprinti internacionalinio ir patriotinio auklėjimo ryšį su kova už religinių atgyvenų likvidavimą".

Prieš religiją ir gerus kunigus raštiškai yra pasisakęs ir KP sekretorius L. Šepetys, o Religijų reikalų tarnybos įgaliotinis P. Anilionis griežtai reikalauja, kad būtų vykdomi patvirtinti Religinių susivienijimų nuostatai.

(Kovoje prieš moralines blogybes)

Lietuvos katalikų dvasininkija mieliai sveikintų normalius santykius tarp LTSR Vyriausybės ir Lietuvos Katalikų Bažnyčios. Mes ir mūsų tikintieji neatsisakome vykdyti teisėtų tarybinės vyriausybės reikalavimų, kurie neprieštarauja Romos Katalikų Bažnyčios dogmoms ir moralei. Mes pasiryžę kartu su ja kovoti prieš moralines blogybes mūsų tautoje: alkoholizmą, šeimų irimą, chuliganizmą, negimusios gyvybės žudymą, ypač plačiai paplitusį vyriausybei legalizavus abortus.

(Nesiderina su mūsų sąžine)

Tačiau dar kartą pabrėžiame, kad mes neturime teisės ir negalime vykdyti Religinių susivienijimų nuostatų, kadangi tai nesiderina su mūsų sąžine. Kai kurie tų nuostatų straipsniai nesiderina su Kristaus Evangelija, su Vatikano II Susirinkimo nutarimais, o taip pat su TSRS Konstitucija, Lenino direktyvomis iš 1918.1.23, Kompartijos nurodymais iš 1954.XI.10, su Visuotinė Žmogaus Teisių Deklaracija, Helsinkio Baigiamojo Akto nutarimais, kuriuos pasirašydama Tarybų Sąjunga įsipareigojo visus savo įstatymus priderinti prie Helsinkio deklaracijos nuostatų.

Todėl pareiškiamo: Mes neturime teisės Romos Katalikų Bažnyčios vyskupijų ir parapijų valdymą atiduoti civilinei valdžiai ar eilinių tikinčiųjų sudarytiems komitetams, nes Katalikų Bažnyčioje paties Viešpaties Jėzaus Kristaus yra įstatyta hierarchinė santvarka (Mt. 16, 18-19). Bažnyčią valdo popiežius, vyskupai ir jų padėjėjai kunigai. Tą patį sako Vatikano II-jo "Lumen gentium" (str. 10, 19, 20, 22); Codex Iuris Canonici (can. 218, 219, 329, 451). Minėtų kanonų pažeidimas baudžiamas atskyrimu nuo Bažnyčios (žr. can. 2333 ir 2334 2).

(Mes įpareigoti)

Mes, kunigai, įpareigoti skelbti Evangeliją pamokslais ir katekizacija (Vatikano II "Christus Dominus", Nr. 14; can. 1329 ir 1330). Šios pareigos atlikimą, ypač kur valstybė atskirta nuo Bažnyčios, tvarko ne civilinė valdžia, o tikrai vyskupas (can. 1337).

Mes įpareigoti ir negalime atsisakyti teikti sakramentus prašantiems, ypač ligoniams ir mirštantiesiems, kiekvienoje vietoje, neatsižvelgiant į mūsų aptarnaujamos vietos ribas.

(Mes reikalaujame)

Mes prašome ir reikalaujame panaikinti civilinės valdžios nustatytą Kauno Kunigų seminarijos auklėtinį limitą, nes pagal kanonus vyskupai ir vyskupijų valdytojai savo nuožiūra priima kandidatus į kunigų seminariją, skiria dėstytojus ir prižiūri mokymą bei auklėjimą.

Mes reikalaujame, kad nebūtų daroma iš vyriausybės pusės kliūčių Lietuvos vyskupams ir vyskupijų valdytojams laisvai ir tik savo nuožiūra, be Lietuvos Religijų reikalų tarnybos įgaliotinio sutikimo, skirti dvasininkus įvairioms dvasinėms pareigoms.

Mes reikalaujame, kad tarybiniai valdžios pareigūnai mums, kunigams, netrukdytų aplankyti savo tikinčiųjų, jeigu jie to prašo. Lankymo pareigą mums uždėda Bažnyčios kanonai ir Kaišiadorių vyskupijos Sinodo nutarimai. Dabar gi lankymas yra uždraustas. Pavyzdžiui, tarybiniai pareigūnai trukdė kunigams aplankyti savo tikinčiuosius Alytuje, Kapsuke, o Prienuose kun. Antanas Gražulis buvo net nubaustas administracine tvarka.

Mes reikalaujame, kad ordinarai laisvai galėtų lankyti savo vyskupijos parapijas.

Aukščiau išvardintas pareigas mums, Lietuvos katalikų dvasininkams, uždėda Katalikų Bažnyčios kanonai, Santarybų ir Sinodų nutarimai. Tuo tarpu Re-

ligijų susivienijimų nuostatai šias pareigas mums atlikti draudžia. Kokias sankcijas tarybinė valdžia mums betaikytų, mes turime elgtis pagal Šv. Rašto nurodymą: "Dievo reikia labiau klausyti negu žmonių" (Apd. 5, 29).

(Kas mūsų santykius drumsčia?)

Katalikų Bažnyčios normalius santykius su Lietuvos tarybine valdžia nuolatos drumsčia grubi tikinčiuosius įžeidžianti antireliginė propaganda, tarybinių pareigūnų išsiškikimai, tikinčiųjų diskriminavimas darbovietėse, tarnautojų, mokytojų, moksleivių persekiojimas už religinių pareigų atlikimą; kryžių naikinimas, Švč. Sakramento išniekinimai, bažnyčių uždarinėjimai, bažnyčių ir kunigų apiplėšimai. Tikintieji ir dvasininkai buvo labai įžeisti dėl kelis kartus sunaikinto Kryžių kalno (Šiaulių raj. Jurgaičių km.) ir Alkakalnio arba Panų kalno nusiaubimo (Telšių raj. Pasruojės km.). Vilniaus arkikatedra pavesta paveikslų galerija. Šv. Kazimiero bažnyčia Vilniuje — ateistiniu muziejumi, Klaipėdos Taikos Karalienės bažnyčia — filharmonijos sale, nors Klaipėdos tikintieji neturi kur melstis.

(nukelta į 2 psl.)

Šv. Petro ir Povilo bažnyčia Antakalnyje, Vilniaus priemiestyje. Bažnyčia yra puošniausias baroko paminklas Vilniuje. Joje yra 2000 statulų. Bažnyčią pastatė Lietuvos didikas, Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos didysis etmonas (karo vadas) Mykolas Pacas. Pradėta statyti 1668, baigta 1684 — prieš 300 metų! Uždarius Vilniaus katedrą ir Šv. Kazimiero koplyčią prie katedros, į šią Šv. Petro ir Povilo bažnyčią 1953 buvo perkeltas šv. Kazimiero karstas ir patalpintas didžiajame altoriuje. Nuotr. V. Augustino

PAMALDOS ŠV. PETRO BAZILIKOJE, ROMOJE, ŠV. KAZIMIERO DIENĄ

Iš Romos kun. Algimantas Bartkus telefonu pranešė Lietuvėjų Informacijos Centrui Brooklyn, kad kovo 4, šv. Kazimiero dieną, jo 500 metų jubiliejaus proga mišios bus aukojamos tik lietuviams šv. Petro bazilikoje. Mišias aukos popiežius Jonas Paulius II. Visą popiežiaus

asistą sudarys tik lietuviai vyskupai ir kunigai. Kitos tautybės tose pamaldose nedalyvaus. Pamokslas taip pat bus taikomas lietuviams.

PADIDINTAS LIETUVOS PASIUNTINYBĖS PERSONALAS WASHINGTONE, D.C.

Tikslu padidinti Lietuvos pasiuntinybės personalą Washingtonė Lietuvos Diplomatinės Šešas ministeris Stasys Lozoraitis 1983 lapkričio 1 d. raštu paskyrė Stasį Lozoraitį Jr. Lietuvos pasiuntinybės Washingtonė patarėju.

NIJOLĖS SADŪNAITĖS PRISIMINIMAI

Tavo gailėstingumas lydi mane per visas mano gyvenimo dienas (Ps. 22, 6)

Kun. A. Šeškevičiaus teisme 1970 už vaikų katekizavimą buvo iškelta kun. Antanui Šeškevičiui baudžiamoji byla. Pasamdžiau jam advokatą. Užjausti ar padėti KGB nekaltai persekiojamiems reiškia ir pačiam patekti į persekiojamųjų sąrašą — į KGB objektyvą.

Kun. A. Šeškevičiaus teismas vyko Molėtuose 1970.IX. 7-8. Kai pirmą teismo dieną suėjome į salę, pamatėme, jog visos sėdimos vietos jau užimtos. Salėje sėdėjo sveikata trykstantys KGB agentai, civiliai persirengę milicininkai ir keletas ryškiai išsidažiusių moterų.

Liudininkai, kunigo draugai bei pažįstami, kurių tik mažą dalis pateko į salę, turėjo per visą teismo procesą stovėti. Teismas vyko nuo 9 v.r. iki 6 v.v. Liudininkų tarpe buvo pagyvenusių, kolūkyje išvargusių daugiavaikių motinų, viena po skrandžio operacijos 4 vaikų motina, vienas karo invalidas — be kojos, kuriems taip ilgai stovėti buvo labai sunku.

Man priminus sėdintiems jauniems vyrams, kad tikėtų leisti kiek pasėdėti pavargusioms moterims ir invalidui, jie piktai atkrito: "Jei pavargo — tesinėsdina lauk!... Niekas jų čia nelauko!..." Jie vargšai nesuprato, kad visus tuos žmones čia atvedė ir laikė meilė ir pagarba kunigui. Patys gi jie nuobodžiavo, vartė laikraščius, kalbėjosi tarpusavyje, ciniškai šaipėsi iš nuilindusių ir susirūpinusių kunigo likimu tikinčiųjų, visai nesidomėdami teismu.

(Vaikai liudininkai)

Į teismą buvo iškviesta apie 17 vaikų, tarp 7-10 m. amžiaus,

Nijolė Sadūnaitė, kovotoja už religines laisves okupuotoje Lietuvoje, kentėjusi 6 metus sovietų lageriuose bei tremtyje. Nuotrauka iš 1982 metų.

ir jų tėvai, liudininkais. Vaikus dar prieš teismą gąsdino Dubingių aštuonmetės mokyklos direktorė kartu su keliais čekistais. Jie prievartavo, net stumdė ir mušė vaikus, kad tie pasirašytų po jų sureduotais kunigų kaltinančiais pareiškimais, esą "kunigas bažnyčios salėje mokė vaikus religijos". Iš 17 pasirašė tik 4, bet ir šie 4 per teismą pasakė, kad pasirašė verčiami ir išsigandę, nežinodami net pareiškimo turinio.

Visus liudininkus, jų tarpe ir vaikus, iki parodymų teisme, laikė po vieną atskirai. Pareigūnai visaip gąsdino ir grasino vaikams ir tėvams, reikalaudami teisme liudyti, jog kunigas vaikus mokė religijos. Teisme jie visi vieningai paliudijo, kad tėvai patys ar jų artimi giminės išmokė vaikus tikėjimo tiesų, o kunigas tik patikrino jų žinias. Todėl prašė juos, — tėvus, o ne kunigą, sodinti į kalėjimą. Tik į jų žodžius niekas nekreipė dėmesio.

Teisėjas iškviestiems po vieną vaikams — liudininkams taip kalbėjo: "Gerai, kad mokėtės religijos. Reikia mokytis. Ir aš mokiausi. Juk kunigas jus mokė!"

Vaikai buvo labai išgąsdinti, daugelis jų verkė, bet visi atsakydavo, kad ne kunigas juos mokė, o mama, tėtis ar senelė. Po teismo 4 vaikai sunkiai susirgo: pakilo aukšta temperatūra, verkė, blaškėsi ir šaukė, kad bijo milicininkų.

(Už neapykantą atsakyti meile)

Po pirmos teismo dienos kun. A. Šeškevičius vakare aukėjo mišių auką, dalyvaujant verkiantiems parapijiečiams. Pamokslu metu jis prašė visus tikinčiuosius tik meile ir malda atsakyti už neapykantą ir skriaudas — Nukryžiuotojo Jėzaus Kristaus pavyzdžiu. Vaikučiai, suklupę po kryžiumi, dėkojo, kad gerasis Dievas jiems padėjo neišsigąsti pareigūnų grasinimų ir teisme pasakyti visą tiesą.

Antrą teismo dieną į salę įleido dar mažiau žmonių. Salėje sėdėjo vien tik pareigūnai. Kunigui atėmė teisę turėti liudininkus. Vos paskelbus teismo pertrauką, į salę įpuolė du milicininkai ir be jokios priežasties išvedė vienintelę salėje buvusią liudininkę.

(“Šitą griebk!”)

Tuoju po to į salę įėjo Molėtų milicijos viršininko pavarduo-tojas Tamašiūnas. Prie durų stovėję čekistų agentai parodė jį mane pirštu ir pasakė: "Šitą griebk!" Jis griebė man už rankos, kurią aš išlaisvinau, bet prišokę du milicininkai užlaužė man rankas už nugaros ir išvedė iš salės, neleidę pasiimti rankinuko.

Mus abi pasodino į mašiną, ir Tamašiūnas nuvežė į miliciją.

(nukelta į 2 psl.)

IŠ PAVERGTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Kaune prie buv. Igulos bažnyčios, kuri dabar yra paversta muziejumi, projektuojamas naujas muziejaus pastatas, kuriame būsimos įvairios meno parodos. Pastato projektą paruošė architektai E. Miliūnas, K. Kisielius ir S. Juškys. Muziejus bus pradėtas statyti 1984 metais.

— Erfurte, Rytų Vokietijoje, gruodžio mėn. pradžioje įvyko literatūros konferencija, kurioje buvo paskaityta 12 referatų apie lietuvių literatūrą. Refera-

Savaitės įvykiai

Prezidentas Reagan savo kalboje ragino Sov. Sąjungą nukreipti savo pastangas į visom valstybėm bendrus reikalus, kaip ginklavinimosi apribojimą ir kt. Jis taip pat pabrėžė, kad JAV negroso Sov. Sąjunga ir nesistengia keisti jos valdymosi sistemos, bet yra pasiryžusios ginti savo gyvybinius reikalus.

Prancūzija paskelbė, kad ji pasirašė sutartį parduoti Saudi Arabijai už 4.5 bil. dol. priešlėktuvinių raketų sistemą jos aliejaus laukam nuo lėktuvų puolimo ginti.

JAV susitarė su Nato sąjungininkais Stockholm konferencijoje Europos saugumui užtikrinti reikalausti keistis informacijom apie kariuomenių judėjimą nuo Atlanto pakraščio iki Uralo kalnų, informuoti apie vykdomus didesnius karo pratimus, leisti karo pratimus stebėti, pagerinti tarp atskirų valstybių susižinojimo priemones ir leisti sutartų nuostatų vykdymą tikrinti vietoj.

Sov. Sąjunga dujotiekio linijoj, einančioj į V. Europą, gruodžio mėn. buvo kilęs gaisras, sunaikinęs didžiausioj Urengioje pompavimo stoty importuotus elektroninius įrengimus.

Cekoslovakijos dramaturgė Iva Prochaska su vyru Ivo Pokorny ir dviem vaikais Austrijoj pasiprašė politinės globos.

Lenkijos teismas nubaudė buv. valstybės radijo ir televizijos viršininką Maciej Szczepanską kalėti 8 metus už korupciją. Jis turėjo įsigijęs jachtą, 7 automobilius, du lėktuvus ir malūnsparnį, Afrikoj vilą ir 16 kambarių namus.

Libano krikščionių milicijos vad. Saad Haddad, veikęs pietiniam Libane ir artimai bendradarbiaujęs su Izraeliu, mirė nuo vėžio.

Sov. Sąjunga užs. reik. ministeris Gromyko Stockholm konferencijoj apkaltino JAV dėl ginklavinimosi lenktynių ir pareiškė, kad tai gali vesti į karą.

Sov. Sąjunga, kaip ir buvo žadėjusi, išdėstė Rytų Vokietijoj naujas SS-21, SS-22 ir SS-23 raketą, kurias aptarnaus sovietų kariai. Bet iš tikrųjų tokias raketą išdėstyti Sov. Sąjunga rengėsi senai ir visi tokiom bazėm reikalingi įrengimai buvo užbaigti dar prieš Ženevos derybų nutraukimą.

Naujasis Nigerijos valdovas gen. Bahari pareiškė, kad pirmą reikią sutvarkyti krašto ūkį, o tik vėliau galima bus kalbėti apie demokratijos sugrąžinimą.

tus paruošė vokiečiai literatai, gerai susipažinę su dabartine Lietuvos literatūra. Apie šią konferenciją pranešimą paruošė literatūros kritikas A. Bučys. Atrodo, kad konferencijos didžiausias dėmesys buvo kreipiamas į sovietinės ideologijos kūrinis — tokius, kaip E. Mieželaičio "Žmogus", kaip Jst. Marcinkievičiaus romanas "Pusis, kuri juokėsi".

— LTSR aukščiausios tarybos prezidiumo garbės raštais pagerbti: Pedagoginio Vilniaus instituto docentas Vincas Ambrazejus Auryla — jo 60-to gimtadienio proga ir meno veikėjas Konservatorijos katedros vedėjas Pranas Stepulis — jo 70-to gimtadienio proga.

— Vilniaus filharmonijos salėje surengtu kanklių koncertu pagerbta žymaus kanklininko Prano Stepulio 70 metų amžiaus sukaktis. Sukaktuvininkas visą gyvenimą domėjosi kanklėmis, puoselėjo jų muziką, su kanklėmis susijusius dalykus dėstė konservatorijoje, yra parašęs kanklių muzikos vadovėlių.

— Pavergtos Lietuvos spaudoje atsimintas ir devyniasdešimtus amžiaus metus užbaigęs senelis poetas Vincas Stonis — kun. Kazimieras Žitkus. Jo pirmasis eilių rinkinys "Ašarėlės" buvo išleistas 1924 metais. Daugelį metų poetas buvo atsidėjęs pastoracijos darbams ir religinių vadovėlių rašymui. Tik 1970 metais išleista apyplinė V. Sto-

NIJOLĖS SADŪNAITĖS PRISIMINIMAI

(atkelta iš 1 psl.)

Ten buvę milicininkai juokėsi, esą buvo užprogramuota grubiai iš salės išvesti dvi, kad visi kiti būtų išgąsdinti.

Sulaikytoji moteris buvo 4 vaikų motina, tik po skrandžio operacijos, o jos trečioji dukrelė Teresėlė, po vakarykščio gąsdinimo teisme, sunkiai sirgo. Visa tai papasakojau milicijos vyresniajam ir prašiau ją išleisti, nes jis žino, kokios mes "nusi-kaltėlės". Jis pasišaipė iš manęs, bet po pusvalandžio moterį įsodino į jos kolūkinį važiuojantį autobusą, įsakęs vairuotojui ne išleisti jos pakelyje, kad nesugrįžtų į teismą. Moteris buvo labai išblyškusi ir verkė, taip buvo išsigandusi.

("Nuteisėm kunigą!") Teismui pasibaigus ir kunigą išvežus į Vilniaus Lukiškių kalėjimą — 1 m. griežto režimo, į miliciją sugrįžo Tamašiūnas ir triumfuodamas man pasakė: "Nuteisėm kunigą!" Po to paaiškino, jog mane sulaikė norėdami, kad salėje būtų ramybė. Salėje niekas netrukšmavo, teisėjas nė karto manęs neperspėjo; kokios jis ramybės norėjo, taip man ir nepaaiškino.

Kai Tamašiūnas ėmė juoktis iš tikėjimo, jam pasakiau, kad negalima juoktis iš to, ko nepažįsti.

nio poezijos rinktinė "Lyrika".

— Klaipėdoje lietuvių akademikų rūpėsiu paminėra žymaus N. Lietuvos tautosakos rinkėjo Viliaus Kalvaičio 125 metų gimimo sukaktis, taip pat N. Lietuvos spaudos ir kultūros veikėjo Martyno Jankaus 125 metų gimimo sukaktis. Prisiminta ir jauno mirusio klaidiško poeto Bajoračio-Paukštelio 100 metų gimimo sukaktis.

— Spaudoje rašoma, kad Vilniuje šiuo metu tėra kuriama tik vietinios poreikius tenkinanti pramonė, tačiau miestą vis smarkiai auga. Susikūrę nauji gyvenamieji mikro-rajonai reikalauja praversti naujas susisiekimo magistrales. Tam esą šaukiamos specialistų konferencijos, ruošiami projektai.

— Lietuvos kino studijoje sukurta "dokumentinis" filmas apie nuėjus sovietams tarnauti buv. Lietuvos generolą V. Karvelį.

— Vilniaus operos solistas Virgilijus Noreika smarkiai reklamuojamas Maskvos televizijos centrinėje programoje. Ištiesai rodomas muzikinis filmas "Dienos, metai — visas gyvenimas". Filmas parengtas Lietuvoje.

— Poetas ir dramaturgas Petras Vaičiūnas buvo prisimintas netoli nuo jo tėviškos esančiame S. Neries vardo kolchoze, Ukmergės rajone. Kukliose iškilmėse dalyvavo aktorė T. Vaičiūnienė, Zalinkevičaitė-Petrauskienė, poetė Jūditė Vaičiūnaitė — jo brolio duklė. Padeklamuota P. Vaičiūno poezijos, suvaidinta ištrauka iš komedijos "Tuščios pastangos".

(Pokalbis apie Ragauską) Besikalbant apie tikėjimą, Tamašiūnas man pasakė: "Religijos klausimu esi apsisikėjęs, bet Ragauskas už pačią gudresnį buvo. Skaitei ką jis rašė?" "Taip, skaičiau jo knygas, bet prieš mirtį ekskuz. Ragauskas galėjosi, kad taip rašė, šaukėsi kunigo, bet du čekistai visą laiką saugojo jo palatos duris ir nieko iš lankytojų neįleido. Ligoninės personalas girdėjo, kaip jis garsiai meldėsi, kalbėjo Dovydo atgailos psalmes "Pasi-gailėk manęs, Dieve..." ir kitas", paaiškinau jam.

Tamašiūnas sutriko ir kiek pagalvojęs pasakė: "Ragauskas prieš mirtį meldėsi todėl, kad buvo suvaikėjęs..."

Nustebusi paklausiau: "Vos keli mėnesiai prieš jo mirtį buvo Ragauskas vardu išspausdintas respublikiniame laikraštyje straipsnis, o juk suvaikėjusių autorių straipsnių nespausdina? Ragauskas teturėjo 60 metų, sirgo skrandžio vėžiu ir per 2 mėn. po straipsnio parašymo jis suvaikėti negalėjo".

Tamašiūnas patylėjo ir nukreipė kalbą į kitą temą. Taip tad jis pirmas iš valdiškų be-

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos

(atkelta iš 1 psl.)

(Tikintieji laukia iš partijos) Artinantis įžymiems jubiliejams — 500 m. nuo šv. Kazimiero mirties (1984 m.) ir 600 m. nuo krikščionybės įvedimo Lietuvoje (1987 m.), — Lietuvos kunigai ir tikintieji laukia iš partijos ir vyriausybės geros valios gestų:

1) grąžinti katalikams uždarytas ir atimtas bažnyčias, o ypač Vilniaus arkikatedrą, Vilniaus šv. Kazimiero bažnyčią ir Klaipėdos Taikos Karalienės bažnyčią;

2) uždrausti naikinti istorines-religines vertybes: kryžius, koplytėles, paminklus; uždrausti naikinti tikinčiųjų gerbiama ir šventomis laikomas vietas;

3) 1976 m. liepos 28 d. priimtus Religinių susivienijimų nuostatus pakeisti taip, kad jie derintųsi su Katalikų Bažnyčios kanonais, tokiu būdu sudarant kunigams ir tikintiesiems sąlygas jų laikytis;

4) grąžinti į pareigas jau daugiau kaip 20 metų be teismo ištremtą į Žagarę Vilniaus ar-

— "Gintaro krašto poezija" — "The Amber Lyre" — tai naujas lietuvių poezijos rinkinys anglų kalba. Literatūros kritikas V. Kubilius rinkiniui parinko 55 lietuvių poetus (nuo K. Donelaičio iki O. Valiukonytės). Poeziją išvertė keli vertėjai, tarp jų pats pagrindinis docentas L. Pažūsis, knygą iliustravo dailininkas V. Valius.

— Naujų Metų išvakarėse Vilniuje buvo daug gerų koncertų. Filharmonijos orkestras grojo J. Štrauso valse. Vilniaus katedroje, dabartinėje paveikslų galerijoje, koncertavo S. Sondeckio vadovaujamas ansamblis. Kitose salėse koncertavo estradiniai ansambliai, M. K. Čiurlionio mokyklos mokinių choras, senovinės muzikos ansamblis, vargonininkas L. Digrys, varg. V. Survilaitė, P. Juodišius, berniukų choras "Ąžuoliukas" ir kiti ansambliai bei solistai.

Pr.N.

dievių viešai — visų milicininkų akivaizdę paliudijo, kad ekskun. Jonas Ragauskas prieš mirtį meldėsi. Tebus jo vėlei Viešpats gailėstingas!

Po to Tamašiūnas atidavė man mano rankinuką ir pasą, kurį paėmė mane išvedant iš teismo salės, prieš tai padaręs iš paso užrašą dėl Vilniaus KGB.

("Ko tu čia atvažiavai?")

Jau ruošiausi išeiti, kai staugiai atsidarė durys ir į kambarį įgriuvo girtutėlis Molėtų KGB viršininkas. Pamatęs mane, svyrudamas puolė artyn ir dauždamas kumščiu stalą šaukė: "Ko tu čia atvažiavai? Ko tau čia reikia? Kam tu jį gini? Kas jis tau? Ar žinai, kad jo rankos kruvinos?..." Jo įtūžimas buvo toks didelis, kad šaukiant seilės taškėsi iš jo burnos į visas puses. Buvę kambario milicininkai paslinko nuošaliau į kampus.

Aš jam ramiai paaiškinau, kad mano a.a. Mama ir kun. A. Šeškevičius kartu mokėsi Biržų gimnazijoje, todėl gerai jį pažinojo ir visada gerbė, o aš taip pat gerbiu visus kunigus.

Toliau jis šaukė, kad viską apie mane žinąs, turįs užrašytus mano pokalbius su kunigu ir t.t. "Man nei kiek neįdomu, ką jūs turite" — atsakiau jam. Po kiek laiko, man ramiai atsakinėjant, KGB viršininkas apri-mo.

(Kokie nelaimingi, kurie neturi tikėjimo ir meilės)

Buvo vidurnaktis, kai mane išleido iš milicijos. Pirmą kartą taip aiškiai pajutau, kokie yra nelaimingi tie, kurie neturi tikėjimo ir meilės. Mačiau, kaip kun. A. Šeškevičiaus su meile priimta už juos kančia — palietė jų širdis ir sąžinės. O, jei daugiau atsirastų žmonių, pasiryžusių su Kristumi eiti į Golgotą ir mirti už juos!

(Bus daugiau)

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road., East Northporth, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtiniais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 212 441-2811.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių par-duotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454. 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliui pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoj vietoj — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SUNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuvišką ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalla Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

ROMAS PETRAUSKAS, akcijų brokeris, dirba su Thomson McKinnon Securities Inc., One State St. Plaza, N.Y.C., N.Y. 10004. Registruotas pirkti ir parduoti akcijas, bonus, options, fondus, commodities, auksą ir sidabrą. Atidaryti IRA planus ir tax shelters. Suinteresuoti skambinkite 212 482-6962-3.

LIETUVIŲ RADIOJ VALANDA WORCESTER, MA. — WICN 90.5 FM Trečiadieniais 8-9 v.v., penktadieniais 7:30 - 8:30 v.v. Inž. Ed. V. Meilus Jr., vedėjas, 23 Shirley Rd., Shrewsbury, MA 01545. Tel. 617 852-3665.

NEW JERSEY, NEW YORK — "Lietuvos Atsiminimai", penkt. WEVD 10-11 val. vak. 97.9 FM. Taip pat "Music of Lithuania", sekmadi., 2:05 - 3:00 v. p.p. iš WSOU, 89.5 FM. Dr. J. J. Stukas, Dir. adresas: 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Telef. (201) 753-5636.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINŲ. Fasolino MEMORIALS 66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS Phones: 326-1282 326-3150 TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA — GAUSI PARODŲ SALE	KVEČAS JONAS 1933 + 1976
--	--

DANTŲ GYDymo CENTRAS

Dr. Donatas Aleksandravičius, Vedėjas
VISA MASTERCHARGE METRO DENTAL SERVICE, P.C.

116-06 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrengimai, patogus privažiavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: (212) 441-0909

Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

VYTIS

KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĖKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MASINOS
- VIEŠBUČIAI
- IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS JOKIO EKSTRA MOKESCIO UŽ PATARNAVIMĄ PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: (212) 769-3300

"Posėdis pragare" — Algio Rukšėno 3-jų veiksmų politinė satyra suvaidinta Clevelande lapkričio 12. Nuotraukoje — Adolfas Hitleris — P. Nasvytis ir J. Stalinas — Romas Apanavičius. Tartarų valdovų nelaisvėje Nagas — V. Staniškis ir Smilga — J. Taorienė. Nuotr. V. Bacevičiaus

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published
by Franciscan Fathers341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y., 11207Editorial Office (212) 827-1352
Business Office (212) 827-3351

Publication No. USPS 148-360

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$15.00. Single Copy 30 centsPÓSTMASTER: Send Change of Address Notice to: 341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organa DARBININKA ir LIET. ŽINIAS • Pre-
numerata metams \$1.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuostatais •
Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį
ir kalbą redakcija neatsako.

ISSN 0011-6637

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

Nijolės Sadūnaitės prisiminimai

Lietuviškų laikraščių redakcijas pasiekė Nijolės Sadūnaitės parašyti prisiminimai, pradėti kun. Šeškevičiaus teismu. Toliau eina per kalėjimus, tardymus, nuteisimus, gyvenimą lageriuose, tremtyje.

Daug kas rašo prisiminimus, bet tokių niekas neparašė ir neparašys, nes reikia pačiam pergventi tą baisų žmogaus paniekimą, tą šurpią bedievybę, kaip šmėklą gąsdinantį ateizmą, pereiti kalėjimų požemius, patirti baisias pajuokas, fizines kančias ir iš to pragaro, daug baisesnį negu aprašė Dantė, reikia išsinešti vėl tyrą, skaisčią širdį, tą didelę meilę ir Dievui ir žmogui. Tuo ir alsuoja kiekvienas Sadūnaitės sakiny — ta dievišką Apvaizdą, kuri ją veda ir duoda drąsos, ir tą meilę žmogui.

Apie ją skaitėme iš Kronikos puslapių. Kronikos vertimai į kitas kalbas ypač ją plačiai išgarsino visame pasaulyje. Ta paprasta kukli mergaitė pasidarė lyg šauklys, kuris šaukia visus prie Dievo, prie tiesos ir prie gerio. Kaip visus sujau-dino jos kalba pasakyta teisme. Buvo rengiami vaidinimai, ir jie žiūrovams spaudė ašaras. Padrasino juos sunkiose sąlygose, sunkioje kasdienybėje ištverti, neprarasti didžiojo žmogiškumo ir meilės.

Iš jos atsiminimų sužinome ir tokį įdomų faktą — ji teisme teisėjams buvo įteikusi raštu savo kalbą. Ir teismas prašė, kad ji tos kalbos nesakytų. Žadėjo jai laisvę, jei ji nesakys.

Bet kas būtų buvę, jeigu ji nebūtų tos kalbos pasakiusi? — Ji būtų nusilenkusi melui, prievartai, bedievybei. Ji geriau pasakė ir buvo savo sąžinei ištikima, apgindama gėrį ir meilę ir tikėjimą į Kristų. Ji rašo, kad tuo metu, kai ji sakė savo kal-

bą, teisėjai sėdėjo išblyškę, galvas nuleidę.

Čia ir susitiko dvi jėgos — viena turi policiją, ginklus, kariuomenę, kalėjimus, o kita — nič nieko, tik gilų ir skaitų Dievo žodį, meilę teisingumui. Tokio žmogaus nepalauši jokių būdų. Jį gali sunaikinti, sušaudyti, bet juk dvasios neįveiksi. Jis ir tada kalbės ir švies didžiuoju pavyzdžiu visiems.

Prispausta tauta, niekinama, ujamą emė ir pasipriešino bet kokiai priespaudai, bet kokiam žmogui paniekimui, o labiausiai už tai, kad įžeidinėja jų religinius jausmus, kad už tai juos persekioja.

Ir tų pasipriešinusių kovotojų atsiranda vis daugiau ir daugiau. Vieni tyliai dirba ir griau-na vergijos mūrus, o kiti, šaukdami ir spinduliuodami nežemiška vidine jėga, eina viešai per gyvenimą. Jų pavyzdys yra milžiniškai patrauklus. Okupantai bedieviškai propagandai išleidžia milijonus, dieną naktį trūšia ir nieko nepadaro. Su-ėmė kun. Svarinską, kun. Tamkevičių, bet jų įtakos nesuėmė ir neuždarė į kalėjimą. Jų vienas žodis žmonių lūpose ir širdyse kelia visus naujam žygiui.

Iš negandos, iš kalėjimų sugrįžusi, kad vėl kentėtų naują pajuoką, naujus persekiojimus, štai ji parašė savo kančios prisiminimus. Ir kodėl parašė, — kad dar labiau apgintų tiesą, kad dar labiau įrodytų savo meilę Kristui, savo meilę tautai ir žmogui. Ji turėjo rašyti, turėjo kalbėti, kad jos žodžiai ir jos pavyzdžiai virstų didžiąja šviesa visiems — savo pavergtoje tautoje, užjūrio lietuviams ir visai žmonijai, kuri dar tiki į didįjį žmogiškumą ir stengiasi apginti gėrį.

Atsiminimai tuoj bus verčiami į kitas kalbas ir keliaus per

Naujieji metai lietuviškai iš-eivijai atneša ir naujų rūpesčių. Neatsisakom puoselėti ir plėsti kultūrinės veiklos, neatsisakom ir didžiųjų kultūrinių renginių. Šiuo atveju jau stovim išvaka-rėse septintosios tautinių šokių šventės, kuri įvyksta liepos 1 Clevelande.

Šventę ruošia JAV ir Kanados Lietuvių Bendruomenės. Jų dalyvaus ir kitų laisvojo pasaulio kraštų tautinių šokių grupės. Tai bus, be abejo, didingas ren-ginys, liudijąs mūsų tautinį bei kultūrinį gyvastingumą laisva-jame pasauly.

visą pasaulį ir visiems pasakos vargus ir negandus vieno žmo-gaus ir drauge visos pavergtos tautos.

Tad su didele meile ir pagar-ba imkime juos ir skaitykime ir patys būkime diena iš dienos tauresni ir geresni, ir didesni.

Už tai, kad ji parašė, gal vėl teks eiti kruvinuoju Gulago ke-liu. Ir ji eis ir džiaugsis, kad tokiu būdu gali tarnauti Didžia-jam gėriui ir žmonijai!

Šokių šventės meninė direktorė Jadvyga Reginienė Cleve-
lande. Nuotr. V. Bacevičiaus

ŠOKIŲ ŠVENTĖ, DALYVIAI IR PINIGAI

Tokie renginiai ant lietuviškosios išeivijos pečių uždeda sunkią atsakomybę našta: tautinių šokių grupės turi gerai paruošti šventės repertuarą, gi šventės rengėjai turi užtikrinti šventės sėkmingumą ir reikalingas lėšas.

Kaip žinia, septintosios tautinių šokių šventės ruošimo komitetui vadovauja pats JAV LB krašto valdybos pirmininkas dr. Antanas Butkus, gi jam talkina eilė komisijų ir atskirų pareigūnų.

Bet labai svarbų vaidmenį vaidina lėšos, o jų reikės pagal suplanuotą šventės samatą iki 200,000 dol.

Tad ir vėl kalbam apie labai nepopuliarią, bet būtiną reikalą. Dr. A. Butkus ieškojo lėšom telkti žmonių. Po didelių pastangų lėšų telkimo komisijai sutiko vadovauti dr. Ferdinandas Kaunas. Komisija buvo sudaryta iš čekagiškių visuomenininkų.

Taigi pačią sunkiausią našta apsiėmė nešti Chicago.

Sausio 4 Jaunimo Centro kavinėje lėšų telkimo komisija ir jos pirmininkas dr. F. Kaunas pa-informavo spaudos ir radijo atstovus apie lėšų telkimo rūpesčius. Šventės ruošimo komitetas Chicagos komisijai paskyrė 100,000 dol. kvotą.

Komisija lėšas telkti numato įvairiais būdais.

Pirmiausia balandžio 8 Jaunimo Centre bus suruoštas koncertas — Pavasario tryptinis. Jame dalyvaus apie 10 tautinių šokių grupių, kurios duos kiekvienai atskirą, skirtingą tautinių šokių programą. Kai kurios grupės greičiausiai pašoks ir tokių šokių, kurie bus šokami pačioje tautinių šokių šventėje. Šis koncertas bus lyg įžanga į tautinių šokių šventę. Programa bus įvairi. Laukiama, kad visuomenė parodys reikiamą dėmesį ir savo atsilankymu prisidės prie lėšų telkimo.

Birželio pradžioje Marquette Parke bus suruošta plataus masto gegužinė Chicagos visuomenėi. Tokios gegužinės paprastai turi gerą pasisekimą, ir nestokojama dalyvių bei sutelkiama pelno.

Lėšų telkimo komisijos pirmininkas dr. F. Kaunas ir inž. Kostas Burba įsipareigojo iškoti šventės mecenatų visoj Amerikoje ir kituose kraštuose. Mecenatų vardą gauna aukojęs 400 dol. Už šią sumą mecenatas gauna 2 bilietus į Pavasario tryptinio koncertą, į tauti-

nių šokių šventę ir į šventės užbaigtuvių banketą. Mažesnes sumas aukoję gauna rėmėjo ir aukotojo vardą ir taip pat tam tikras privilegijas. Pvz., aukojęs 300 dol. laikomas rėmėju ir gauna 1 bilietą į visus minėtus renginius. Tik aukoję po 100 dol. laikomi aukotojais be privilegijų. Visos šventei skirtos aukos nurašomos nuo pajamų mokesčių.

Renginiams vadovauja darbšti visuomenininkė Matilda Marcinkienė, jai uoliai padeda Stasė Sėmėnienė ir kitos talkinin-kės.

Lėšų telkimo komisiją sudaro: dr. F.V. Kaunas — pirmininkas, Karolis Milkovaitis — vicepirmininkas JAV, J. Krištolaitis — vicepirmininkas Kanadai, Aleksandra Likanderienė — sekretorė, K. Pabedinskas — išdininkas, J. Ivašauskienė, M. Marcinkienė, A. Ramanauskienė, V. Samiška, V. Staškus — nariai.

Komisija savo įsipareigojimus atliks gerai tik tada, kada lietuviškoji išeivija supras tautinių šokių šventės reikšmę ir savo bet kokia auka šventės rengimą parems.

Pravartu jau dabar įsidėmėti ir savo atostogas planuoti taip, kad iš visų artimųjų ir tolimųjų lietuvių kolonijų liepos 1 su-skristume į Clevelandą ir užpil-dytume 17,000 vietų koliziejų, kur vyks didingoji septintoji tautinių šokių šventė.

Tad parodykim ir šiuo atveju savo ryžtą ir meilę savajai kultūrai.

Jurgis Janušaitis

IR TOLIAU GINKIME LIETUVIŲ TEISES

Visuomenės ir veiksmų pastangomis sudarytas Lietuvių Teisėms Ginti Fondas, įregistruotas Ohio valstijoje, tęsia pradėtą darbą ir toliau — kol nebus, naudojant sovietų sufabrikuotą medžiagą, nepagrįstai kaltinami nei paskiri lietuviai, nei žeminamas lietuvių tautos vardas.

LTG Fondo tarybos pirmininku yra dr. Viktoras Stankus Clevelande, o LTG Fondo valdyba sudaryta Chicagoje: pirm. Algis Modestas, vicepirmininkai — M. Jakaitis ir P. Razgaitis, sekr. V. Plioplys, išd. Danguolė Valentinaite, teisės patarėja adv. Audronė Karalienė, narys spaudos reikalams G. J. Lazauskas.

Iki šiol LTG Fondas visuomenės aukų dėka jau parėmė

penkis tautiečius, reikalingus paramos jų gynybai. Savo aukos čekius siųskit Lietuvių Teisėms Ginti Fondui, 5620 South Claremont Ave., Chicago, IL 60636. Kiekvieną auką panaudojama tiesios ieškojimui bei gynybai nuo nepagrįstų lietuviams kaltinimų.

Lietuvių Teisėms Ginti
Fondo valdyba

— Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos tarybos suvažiavime lapkričio 18-20 išrinkta nauja valdyba: pirm. Sigita Bersėnaitė, vicepirm. Jūratė Uleckaitė, sekr. Darius Čuplinskas, išd. Dana Čepaitė, ryšininke Nijolė Vytaite.

— Vasario 16-osios minėjimą Clevelande vasario 12 rengia Amerikos Lietuvių Taryba.

AUŠRA NAUJOS
GADYNĖS TEKAAUŠROS 100 METŲ
SUKAKČIAI PRISIMINTI

PAULIUS JURKUS

9 —

Dėmesys dabarčiai

Kiekviename numeryje, be pagrindinių straipsnių, dar buvo rašoma ir apie to meto reikalus. Tai buvo dėmesys dabarčiai. Čia buvo spausdinamos knygų recenzijos, visuomeninio gyvenimo apžvalgos, pastabos, laiškai iš Amerikos, žinios iš Lietuvos. Vėlesniuose numeriuose atsiranda ir toks skyrius — "Gromatų skardinė"; tai redakcijoje gauti laiškai. Atsako redaktorius, ką jis gavo, kaip vertina gautą medžiagą. Buvo dedama ir skelbimų apie knygas, darbą, vaistines, aptarus. Tie skelbimai dabar skamba lyg kokie anekdotai, nes buvo suredaguoti primityvia kalba, pagal to meto stilių.

Pirmajame numeryje buvo įdėta Musu knygos, taip jie rašė tada — mūsų knygos. Čia recenzuojama Andriaus Vištelio

išversta "Vitolio rauda", kurią parašė Kraševskis, Lietuvos bičiulis. Jau buvome minėję, kad Vištelis savo lėšomis tai išleido 1881 Poznanėje.

Recenziją parašė tas konvertitas Jurgis Mikšas, pasirašęs tik raide M. Recenzija suklėlė nemažą triukšmą. Jos nebuvo numatęs dr. Jonas Basanavičius. Mikšas ją parašė savo valia, pagautas entuziazmo. Basanavičius vėliau aiškinosi, kad tai atsitiko be jo valios.

Mikšas įdėjo tokį sakinį: "Kas griekonams Odiseja su Ilijada, rimijonams Eneida, židams senasis testamentas, krikščionims naujasis testamentas — tai mums, kaippo lietuviams, šita giesmė Witolorauda, pirmoji dalis anos didžiosios epopejos vardu Anapielas".

Ir šis sakiny suklėlė triukšmą, pasipiktino kunigai, kad Vitolio raudą lygino su Senuo-

ju ir Naujuoju Testamentu. Mikšas suprato kaip lietuviškų legendų rinkinį apie senąją lietuvių religiją, kaip senovės epą, gal palygindamas kiek ir perdėjo. Jam gi norėjosi pagerbti Andrių Vištelį, kuris atvertė jį į lietuvių būdą būti skundėsi, kad žmonės Vitolio raudos neperka. Savo recenzijoje Mikšas ir rašė: "Welitina ira, kad kiekvienas savo giminės šlovina-ję praeitinę ir gražiąją kalbą milis lietuvis Witoloraudą įsietiektu". Knyga turi būti dvasiškai suvargusiam lietuviui pastiprinimas, kad ji išblaškytų jo abejones apie lietuvių kalbą.

Su konvertito uolumu rašė jaunuolis Jurgis Mikšas, trokšdamas, kad ši knyga sujungtų lietuvių, parodytų jiems praeitį, o per praeitį suprastų ir dabartį.

Recenzuojama ir kita knyga "Jaunasis Rubinzonas" Jaunasis Rubinzonas". Knyga išleista Klaipėdoje. Toliau Vištelis vienišias rengiasi išleisti žodyną — lenkiškai lietuvišką. Mini, kad Baranauskas (Anykščių Šilelio autorius) parašė Lietuvių kalbos gramatiką.

Rašoma ir apie lotyniškąjį alfabetą. Tai žodelis prūsų lietuvių. Rašinėly įrodomą, kad gotiškos raidės netinka lietuviškai spaudai. Tuo metu gotiškomis raidėmis buvo spausdinami lietuviams skirti laikraščiai, religinio turinio knygelės. O kaip

tik dėl tos raidės, dėl lotyniškos raidės, ir įvyko spaudos draudimas Lietuvoje. Straipsnelyje įrodinėjama, kad reikia naudoti tik lotyniškąs raides, nes viso pasaulio tautos jas naudoja. Ir čia sumini daugybę tautų.

"Isz Lietuwos"

Pusę puslapio užima skyrelis "Isz Lietuwos". Čia savaime galvoji, kad bus rašoma apie Didžiąją Lietuvą. Gi — priešingai, čia kaip tik rašoma apie Mažosios Lietuvos reikalus. Mini, kad gruodžio mėnesį prūsų lietuvių pasiuntė petiją Prūsijos kulto ministeriui Berlyne, kad pradžios mokyklose vaikus tikytos mokyty gimtąja kalba. Petiją pasirašė 8000. Suminėtos ir vietovės: Klaipėdos, Šilokarčiams (Šilutės), Tilžės, Ragainės, Pilkalnio, Pakalnės bei Labguvos valsčiai.

Prisimena, kad šviesiausias prūsų karalius buvo išleides paliepiamą, jog lietuvių vaikams būtų leista tikytos mokyty jų gimtąja kalba. Bet tas paliepiamas esąs užmirštas. Mokyklose vaikai visai užmiršę lietuvių kalbą.

Pasirašę tad ir prašo tik vieno — leisti vaikus mokyty lietuviškai jų tikybės dalykų.

Peticija rodo, kad jau buvo sustiprėjusi germanizacija ir kad lietuviai prieš ją kovoja.

Tais laikais visos lietuviškos

sritys Prūsijos valstybėje buvo vadinamos Lietuva. Ir šias eilutes greičiausiai parašė Jurgis Mikšas, pats pergyvenęs germanizacijos spaudimą. O jie, to meto susipratę lietuviai, jau siekė, kad visur būtų viena Lietuva, šioje ir anoje Nemuno pusėje — ta pati Lietuva.

"Swetur"

Yra skyrius ir svetur. Žinios iš viso pasaulio. Jos įdomios ir savo sena kalba ir pačiu savo turiniu.

Pirmoji žinia praneša, kad bus vainikuotas Rusijos cecorius Aleksandras III. Ir tuoj pastebi, kad per savo karūnaciją cecorius sugrąžintų laisvę spausdinti lietuviškas knygas lietuviškais raštais. Žinia, ir naujas imperatorius lietuvių prašymo negirdėjo.

Toliau mini, kad gruodžio mėnesį visoje Rusijoje buvo paminėta 300 metų sukaktis, kaip Sibiras prijungtas prie Maskolijos.

Toliau rašo apie įvairius potvynius, išsiliejusią Reino upę. Tvanai ir Šiaurės Amerikoje kelis miestus "užplukdino, daug pabriku išspustijo, gelžkelius izplowe ir didelius tiltus panešė".

"Respublikoj suvienitųjų žemių Amerikos, mieste Milwaukee kuplėndėjo baisi didelė gaspada, kur bewaik 100 žmonių galą gavęs".

-0-

Tai buvo laikai, kada lietuvių tauta neturėjo savos spaudos. Nebuvo nei kitų komunikacijos priemonių. Tai šios žinios žmones informavo. Nesvarbu, kad pasivėlinio, praėjo mėnesiai, metai, bet vistiek buvo žinios, kad kažkur — tvanai, nelaimės, gaisrai, miršta seniai ciecoriai...

Visa tai buvo labai svarbu. Lietuvį įjungė į pasaulio bendruomenę. Jis jau galėjo sužinoti, kas dedasi pasaulyje. O prieš tai — tas viskas jam nebuvo prieinama. Jis buvo paliktas savai parapijai, savai apylinkei. Jo niekas nepaskatino daryti tai ar kita, neparagino skaityti knygų. Iš to dvasinio skurdo ir išgelbėjo Aušra — ji jau lietuvių kalba pasakojo apie praeitį, savo kalbos grožį apie dabartį — plačią viso pasaulio dabartį ir skatino lietuvių toje dabartyje pasireikšti kaip lietuviui.

(Bus daugiau)

Dail. Antano Tamošaičio šiam šv. Kazimiero jubiliejui sukurtas šv. Kazimieras; sukurtas pagal lietuvių liaudies grafikos stilių. Litografija.

Šv. Kazimiero metam

DAIL. A. TAMOŠAIČIO ŠV. KAZIMIERAS

Praeitam Darbininko numeryje išspausdinome lietuvių liaudies raizinį — šv. Kazimierą. Išraižytas vienoje lentoje, iš tos lentos padarant klisę, paskui nuspausta.

Minėjome, kad šis raizinys padarė įtakos lietuviškai grafikai, kai dailininkai savo kūryboje ieškojo lietuviškos meno formos. Šio raizinio įtaka jaučiamas ir dail. V. K. Jonyno 1932 metais sukurta šv. Kazimiere. Jis panaudojo taip pat medį savo kūrinui ir pritaikė traktavimo bei raizymo būdus.

Dail. Antanas Tamošaitis šiam šv. Kazimiero jubiliejui sukūrė naują šventojo paveikslą, kaip jis pavadino — "liaudinį šv. Kazimierą". Jis nuėjo kitu keliu nei V. K. Jonynas, kuris perstilizavo, perpiešė pasirinktą temą. Dail. A. Tamošaitis labai artimai lietuviškam medžio raizinui perpiešia temą, pakeičia tik figūros proporcijas. Lietuviškame liaudies raiziny šv. Kazimieras sunkesnis, labiau prilipęs prie žemės ir aplinkos. Gi A. Tamošaičio šv. Kazimieras yra aukštesnis, lieknesnis. Jo liemuo nuo palerinos krašto iki apačios kur kas ilgesnis. Šiaip panašiai perpieštas ir veidas, ir drabužiai, ir gelės rankoje. Į kitą ranką jau įstatė lietuvišką kryžių.

Daugiausia pakeitimų yra aplinkoje. Lietuviškame raiziny

vaizduojama miestietiška bažnyčia ir pilis. Abu elementai suschematinti, traktuoti labai kietai, sausai. Ir bažnyčia, ir pilies bokštas gali būti vokiški ar lenkiški. Tamošaitis šią aplinką sulietuvina — šv. Kazimierą pastato lietuviškos bažnyčios šventoriuje, kairėje įveda lietuvišką varpinę.

Pakeitė jis ir žvaigždes. Paliko tą patį skaičių, išsidėstymą, bet žvaigždžių formas pakeitė į rutulius, besisukančius žiedus. Tokias formas randame liaudies drožiniuose, pvz. kultuvių ornamentikoje. Visas fonas pasidarė judrus, atliepia šventojo aureolę, linksnam, maloniam šventojo veidui.

Lietuviškame liaudies raiziny šv. Kazimieras yra slopinamas dominuojamos aplinkos, o Tamošaičio paveiksle dominuoja šventasis: lietuviška aplinka tik papildė jo giedrą nuotaiką.

Lietuviškas raizinys yra kietas, o Tamošaičio sukurtas paveikslas — lengvas, pilnas virpančio oro. Jis padarė piešinį akmenyje ir taip sukūrė lietuvišką litografiją.

Padarė šios kompozicijos ir kitą laidą — ranka nuspalvino bent keliom spalvomis visą paveikslą. Taip senieji meisteriai spalvindavo ir savo atspaudus nuo medžio lentų. Sukūrė dar ir kitą šv. Kazimierą pagal savo tapybinį braižą (p.j.)

PLOKŠTELIŲ PASIRINKIMAS

1. Pirmas literatūros vakaras. Savo kūrinius įkalbėjo S. Santvaras ir A. Gustaitis.

2. Antras literatūros vakaras. Savo kūrinius įkalbėjo A. Karvelytė, A. Šešplaukis, G. Tulauskaitė, A. Kairys ir J. Vaičiūnienė.

3. Trečias literatūros vakaras. Savo kūrinius įkalbėjo A. Baronas, K. Bradūnas, H. Nagys, B. Pūkelevičiūtė, Liūnė Sutema-Katiliškienė.

4. Ketvirtas literatūros vakaras. Savo kūrinius įkalbėjo Jonas Aistis.

5. B. Pūkelevičiūtė — Antrėji Žirginėliai. Keturios pasakos vaikams.

6. 28 rinkinys. Įkalbėjo ar įdainavo: S. Graužinis, J. Petrauskas, V. Dineika, Karo mokyklos choras. Vėliavos nuleidimas su orkestru ir malda Karo Muziejaus sode.

7. Toronto lietuvių choras Varpas. Dir. S. Gailevičius. Operų ištraukos ir liaudies dainos.

8. Jurgis Petrauskas — V. Dineika. Linksmieji broliai. Humoristinių dainų rinkinys.

9. Lietuvių tautiniai šokiai. 13 įvairių šokių.

10. Bosas S. Citvaras. Operų arijos ir dainos.

11. A. Šabanias. 12 šokių dainų rinkinys Nr. 10, su orkestru. Įdainuota Londone.

12. A. Šabanias. 12 šokių dainų rinkinys Nr. 11, su orkestru. Įdainuota Londone.

13. A. Šabanias. 12 šokių dainų rinkinys Nr. 18, su orkestru. Įdainuota Londone.

14. A. Šabanias. 26 šokių dainų rinkinys Nr. 26, su orkestru. Įdainuota Londone.

15. B. Tamošiūnienė, O. Ramunėle, pasakyk. 12 šokių dainų rinkinys.

16. B. Tamošiūnienė. Svajonių sukuryje. 12 šokių dainų rinkinys.

17. A. Dvarionas, baritonas. 12 šokių dainų rinkinys.

18. D. Dolskis. Palangos jūroje nuskendo mano meilė. 12 šokių dainų rinkinys.

19. Lietuviškų dainų rinkinys. Įvairūs chorai. Nr. 3.

20. Gieda "Tėviškės" parapijos choras, akomponuoja kompoz. prof. V. Jakubėnas.

21. S. Baras. Operų arijų ir liaudies dainų rinkinys.

22. Operų arijų ir liaudies dainų rinkinys Nr. IV, su choriais.

23. Operų arijų ir liaudies dainų rinkinys Nr. V, su choriais.

24. Operų arijų ir liaudies dainų rinkinys Nr. VI, su choriais.

25. Operų arijų ir liaudies dainų rinkinys Nr. VII, su choriais.

Kiekviena plokštelė kainuoja tik 8 dol. Užsakant plokšteles, prašom pažymėti eilės numerį.

Taip pat galima įsigyti J. Karvelio knygą "Prekybininko keliu — atsiminimai nuo 1905 iki 1975 metų". Kaina 15 dol.

Užsakymus siųsti adresu: Mr. J. Karvelis, 9141 Carlyle Ave., Surfside, Fla. 33154.

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

Adv. dr. M. Šveikauskienė sutiko šlame laikraštyje duoti paaiškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Darbininko skaitytojams. Klausimai siųstini jos adresu: Dr. M. L. Šveikauskas — Attorney-at-Law, Boston Five Bank Bldg., 1895 Centre St., Boston, MA 02132

PAVELDĖTAS TURTAS NĖRA ĮVERTINAMAS

KLAUSIMAS

Kai mudu su žmona pasikalbam, sutinkam, kad iš savo vienintelio sūnaus turėjome daugiau sielvarto ir bėdos, negu tie tėvai, kurie turi po tris ir keturis vaikus.

Mūsų sūnus nenorėjo mokytis, teko su juo visą laiką dėl to ginčytis, na, o ir dirbti nelabai buvo linkęs. Baigęs dvejus metus kolegijos, su vargu ir amžiniais raginimais nutarė dirbti prie gazolino pilstymo (filling station). Mudu su žmona bandėm tam priešintis, bet vaikas vis žadėdavo, kad jis tęs mokslą vakarais, dirbs dienomis. Nors mes tuo ir netikėjome, bet vis dar buvome nenustoję vilties. Ko žmogus nori, tuo jis ir tiki.

Praėjo keletas metų, o sūnus į kolegiją negrįžo. Matėm, kad nėra vilties. Jis tada vedė, ir po dvejų metų jiems gimė sūnus, vėliau — dukrelė.

Kai sūnus pasakė, kad jis nori eiti į partnerystę su draugu ir kad jie mano atsidaryti savo pačių "filling station" (gazolino stotį), davėm jam ir pinigų. Biznis neblogai jiems sekėsi. Po kiek laiko pradėjo neblogai uždirbti. Sūnus su savo draugu neprastai sugyveno. Tačiau kiek jie uždirbdavo, tiek neužtekėdavo. Vis reikia daugiau. Padėjome kiek galėdami: nupirkome mašiną, padėjome namus nupirkti, vaikam amžinai pirkdavom drabužių ir kitų daiktų.

Ir sūnus, ir marti mum vis skundžiasi, kad jiems neužtenka pinigų pragyvenimui. Mes ir davėm, kaip sakiau, ir skolinom jiems pinigų, bet kaip į kiaušį maišą. Vis trūksta.

Esam senyvo amžiaus, reikia savo reikalus susitvarkyti. Dažnai su žmona pasikalbam, kad, mum abiem mirus, sūnus ir jo šeima išleis kiekvieną jiems paliktą skatiką per keletą mėnesių, o gal užteks vieneriems metams.

GAUTA NAUJOS POGRINDŽIO SPAUDOS

Darbininko redakcija iš Lietuvos Informacijos Centro Brooklyne gavo naujos pogrindžio spaudos.

LKB KRONIKA, NR. 60

Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos nr. 60 okupuotoje Lietuvoje pasirodė 1983 lapkričio 1 data. Numeris turi 28 mašinėlę rašytus puslapius. Jis paskirtas iš Gulago grįžusiems tikėjimo ir laisvės kalniam — Anastazui Januliui ir Vytautui Vaičiūnui.

Numeryje rašoma: TTGKK mini penkerių metų įsikūrimo sukaktį (čia paliečia tas priežastis, kodėl komitetas įsikūrė, komiteto veikla, jo reikšmė, so-

Dalyvių registracija atliekama ir smulkios informacijos gaunamos pas varžybų vadovą Algirdą Garlauską, 20550 Ball Ave., Euclid, Ohio 44123. Jo telef. 216 486-6987. Pageidaujama registruotis iki vasario 8. Ši nauja sporto šaka buvo įvesta į ŠALFASS-gos varžybinių programą visuotiniame ŠALFASS-gos suvažiavime 1983 gruodžio 10 Clevelande.

Lietuvių pirmenybės globoja ŠALFASS-gos Vid. Vakarų sporto apygarda ir Clevelando LSK Žaibas.

Centro valdyba

V.A. Dambrava — SIRDIES GIESMĖ PETRIUKUI. Antroji praplėsta, iliustruota laida. Išleido Lietuviai Saleziečiai. Sao Paulo, Brazilija. 1983. Tiražas 3,000 egz. 64 psl.

Kas tas Petriukas? Į tai trumpai atsakoma šios knygtės įvade:

"Trumpai tegyvenęs pavyzdingas Lietuvos jaunuolis Petras Perkumas, vadinamas Petriukas, gimęs 1917, mirė 1937 saleziečių įstaigos ligoninėje, Italijoje. Jis esąs "garsus svetur, nežinomas saviem". Įdomu ir saviem apie jį daugiau sužinoti.

Lietuviai saleziečiai 1979 metais yra išleidę apie jį knygą, redaguotą kun. Petro M. Urbaičio. (Ji buvo minima Darbininke. — Red.)

Čia spausdinamas dr. Vytauto Antano Dambravos žodis, tartas 1981 sausio 12 Caracas mieste, lietuvių katalikų mišiose už saleziečių-aspirantą Petrą Perkumą.

Mišias aukojo Lietuvių Katalikų Misijos vadovas Venecueloje Petriuko brolis saleziečius kunigas Antanas Perkumas".

Pateikiame keletą šios knygtės ištraukų, apibūdinančių Petriuko gyvenimą ir asmenį:

"... gimė religingojo Žemaitijos ūkininkų šeimoje. Darbenuose baigė pradžios mokyklą. Po to vyko Italijon, norėdamas tapti broliu koadjutorium. Būdamas ketvirtame ir paskutiniame vienuolyno amatų mokyklos kurse, mirė širdies liga. Palaidotas Torino kapinėse."

"... tikras jo paveikslas — žavi, šventumu spinduliuojanti asmenybė, kurią žodžiais apibūdinti yra labai sunku; tam reikia poeto sielos, menininko intuitycijos ar dvasiško giliuose apmąstymuose išnešiotų išvadų."

"... pirmoji tuoj po Petriuko mirties išspausdintoji biografinė buvo paruošta ne lietuvių saleziečių, o Petriuko mokytojo italo saleziečio Igino Murari."

"Nesistebėkim išvydę Petriuko paveikslą Lavinhas Brazilijai jaunimo bažnyčios vitraže, o ne kur nors lietuvių bažnyčioje."

"... pirmoji knyga apie Petriuką lietuvių kalba išleista 42 metams praėjus nuo jo mirties, kai jau nuo seniau esama išleistų Petriuko biografijų kitomis kalbomis, pirmiausia italų ir portugalų, o taip pat jau ir kinų."

Knygtės autorius — mum pažįstamas žurnalistas, dirbęs Amerikos Balse, o vėliau — JAV diplomatinėje tarnyboje (Vietname, Bolivijoje, Meksikoje, Argentinoje, Venecueloje ir El Salvadorė). Dabar jis yra Venecuelos Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos pirmininkas.

TEVYNĖS SARGAS. 1983 Nr. 3 (56). Pradėtas leisti 1896. Redaguoja Petras Maldeikis (117 Sunset Drive, Hot Springs, Arkansas 71901). Administruoja Antanas Balčytis, 6819 S. Washenaw Ave., Chicago, Ill. 60629). Leidžia Popiežiaus Leono XIII Literatūrinis Fondas. Spaudžia Pranciškonų spaustuvė Brooklyne. 96 psl. Kaina 4 dol.

Šio numerio turinys: J. Varnas — Dėl demokratijos esmės, P. Miškinis — Lietuvių kova prieš vokiečių imperializmą, M. Gečionis — Antrojo Vatikano susirinkimo mintys apie politinę bendruomenę, K. Tautkus — Kontroversinis popiežiaus vizitas Lenkijoje, M. Gelžinis — Nuo 1283 iki 1983, M. Anciškis — Iš krikščionių demokratų gyvenimo, Vyt. Bagdanavičius — Lietuvos žydai, P. Miškinis — Partinis partijų smerkimas, P. M. — Prof. dr. Jono Kuodžio netekus, P.M. — Žygiuojame Lietuvos likimo keliais, M. Vilkaitis — Rašo brolio vardą.

Gerbk pasiskolintą knygą, ją dailiai aplenk, saugok, greitai perskaityk ir laiku sugrąžink!

KANDIDATAI PREMIJAI

Atsiliepiant į JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros tarybos paskelbtą konkursą dėl 1983 metų literatūros premijos, gauta 15 knygų ir 10 rankraščių.

Knygos proza: 1. Kazys Barėnas — romanas "Beragio ožio metai". 2. Petras Melnikas — romanas "Pakirsta šaka". 3. Ichokas Meras — romanas "Sara". 4. Antanas Musteikis — romanas "Dangaus ir žemės šaknys". 5. Ava Saudargienė — apsakymai "Vėjas iš rytų". 6. Rūta Kleva Vidžiūnienė — novelės "Vieno vakaro melancholija". 7. Kostas Ostrauskas — drama "Gundymai".

Knygos poezija: 8. Kazys Bradūnas — "Priešais". 9. Kotryna Grigaitytė — "Tylos dovana". 10. Antanas Gustaitis — "Ko liūdi, putinėli?". 11. Eglė Juodvalkė — "Pas ką žiedas žydi?". 12. Anatolijus Kairys —

"Lotofagų šaly". 13. Leonas Lėtas — "Trakas". 14. Stasys Santvaras — "Buvimo pėdsakai". 15. Bronius Žalys — "Apie žemę, žmones ir vėjus".

Rankraščiai: 1. Ed. Cinzas — romanas "Švento Petro šūnynas". 2. L. Dovydenas — pjesė "Raidės šešėlyje". 3. P. Jurek — apysaka "Kai Vilniaus liepos kvėpia". 4. J. Gliuda — romanas "Kovo ketvirtoji". 5. J. Kralikauskas — romanas "Prieš ir po". 6. P. Melnikas — romanas "Sibiro sąvartynai". 7. Viktoras — apysaka "Keturišė".

Rankraščiai poezija: 8. A. Baranauskas, 9. A. Sirutis, 10. P. Vimeris.

Vertinimo komisija: dr. V. Skrupskelytė, dr. D. Tamulionytė, B. Auginas, B. Gaidžiūnas, V. Mariūnas.

JAV LB Kultūros taryba

Biatolono pirmenybės

Pirmosios Š. Amerikos lietuvių biatolono pirmenybės įvyks vasario 12, sekmadienį, ORCO Sportsmen's Association's Range, Geneva, Ohio (apie 40 mylių į rytus nuo Clevelando). Pradžia 9:30 val. ryto.

Lietuvių pirmenybės bus išvestos iš Ohio valstijos pirmenybių, kurios vyks vyram ir moterim.

Biatolonas yra kombinacija cross-country slidinėjimo ir šaudymo 22 kalibro šautuvais. Šiose varžybose distancija bus 10 km (6,2 mylios), su 3 sustojimais šaudymui, po 5 šūvius iš 50 m.

VIENINGAI ŠVĖSKIME VASARIO 16 ŠVENTĖ

Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas Vasario 16 šventės proga reiškia didžią pagarbą Lietuvos nepriklausomybės kovų savanoriams, partizanams ir visiems kovų dalyviams dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės.

Lietuvių tauta, okupacijos sukrėsta, pradžioje spontaniškai, vėliau organizuoti stojo kovon su okupantais. Į pirmąsias šios kovos gretas 1943 lapkričio 25 įsiriavo Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas. Jis savo Atsišaukime į Tautą 1944 vasario 16 pareiškė:

“Lietuvių Tauta, siekdama išlaisvinti Lietuvą iš okupacijos ir atstatyti Lietuvos valstybės suvereninių organų svetimos jėgos laikinai sutrukdytą veikimą, yra reikalinga vieningos politinės vadovybės. Tam tikslui politinės lietuvių grupės, kaip tautos politinės minties reiškėjos ir vykdytojos, nutarė sujungti visas savo jėgas bendram darbui ir sudarė Vyriausiąją Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą — VLIK.

“Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, pradėdamas savo darbą skelbia:

BALTIMORĖS ŽINIOS

Algirdas Grintalis, žymus lietuvių veikėjas, ypač nusipelnęs dėl pastangų lietuvių muziejui, sausio 8 buvo pagerbtas Lietuvių Namų Klevo kambaryje. Pagerbimo pietus surengė Lietuvių Tautinės Sąjungos Baltimorės skyrius. Beveik visuose Lietuvių Namų kambariuose galima rasti Algio sukurtų papuošalų. Pagerbimo metu pasakytą gražių kalbų, įteikta dovanų. Dainos nariai E. Dūlienė, J. Brazauskienė, V. Dulys ir I. Kučiauskas padainavo keletą dainų.

Šv. Vardo draugijos vyrai sausio 8 dalyvavo 8:30 mišiose, kurias aukėjo jų kapelionas kun. A. Dranginis. 45 vyrai bei jaunuoliai per tas mišias gavo ištikimybės dovanas. Jie bendrai priima komunią kiekvieno mėnesio antrą sekmadienį.

Jautienos kepsnių balių vasario 5, sekmadienį, nuo 1 iki 6 val. vak. gražioje United Auto Workers salėje, Oldham ir O'Donnell gatvių sankryžoje, rengia Šv. Vardo vyrai. Bilietus galima gauti klebonijoje ir pas draugijos narius. Be jautienos bus ir kitų valgių. Šokiama gros populiarius orkestras. Veiks loterija.

Lietuvių Svetainės šerinkinių svarbus susirinkimas įvyks sausio 29, sekmadienį, 2 val. popiet Lietuvos Namų Klevo kambaryje. Bus padarytas metinis apskaitos pranešimas, aptariama ateities veikla, renkami nauji direktoriai. Po susirinkimo bus vaišės.

Keturi karo kapelionai (žydų rabinas, du reformatų ministrai

“LIETUVIŲ TAUTOS LAISVĖ IR LIETUVOS VALSTYBĖS NEPRIKLAUSOMYBĖ YRA TAUTOS EGZISTENCIJOS IR JOS VISOKERIOPOS GEROVĖS BŪTINOJI SĄLYGA”.

Tai VLIKO pagrindas ir tikslas.

Šiam tikslui siekti VLIKAS per 40-tį metų memorandumais vyriausybėms, tarptautinėms institucijoms ir organizacijoms tiesiogiai ar sudarydamas specialias Lietuvą reprezentuojančias delegacijas, ir taip pat ELTOS biuleteniais (lietuvių, anglų, prancūzų, vokiečių ir ispanų kalbomis), atskirais leidiniais ir radijo bangomis, nuolatos kėlė aikštėn Sovietų įvykdytą Lietuvos aneksiją, jų vykdomą genocidinę politiką ir nesiliaujančius žmogaus teisių pažeidimus, ir reikalavo, kad Sovietai pasitrauktų iš Lietuvos ir būtų garantuotas laisvas Lietuvos suvereninių teisių vykdymas.

Paskutinių kelių metų bėgyje pakartotini pareiškimai Madrido Konferencijoje, Jungtinėse Tautose ir atskirų kraštų parlamentuose, liečiantys Lietuvos ir kitų Pabaltijo valstybių būklę, ypač 1983 sausio 13 Europos

Parlamento rezoliucija, raginanti perduoti Pabaltijo valstybių klausimą Jungtinių Tautų Dekolonizacijos pakomisei, rodo stiprėjančią Lietuvos laisvės bylos suaktualėjimą, kas suteikia naujos vilties ir įpareigoja mus dar daugiau sustiprinti mūsų pasiryžimą ir išplėsti veiklą. Šiais VLIKO 40-tais sukaktuviniais metais švėsdami Vasario 16 šventę, vedami Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės žvaigždės, vieningai tęskime šią kovą kas raštu, žodžiu ar auka.

Lietuviško solidarumo dvasia telydi mūsų darbus.

**VYRIAUSIASIS LIETUVOS
IŠLAISVINIMO
KOMITETAS**

KASOJE AUGA MILIJONAI

Taupytojų indėliai KASOJE, dar nesulaukus nei 4 metų, š.m. sausio mėnesį jau pasiekė 20 milijonų dolerių sumą. Šiais laikais tai yra stebėtinai reikšmingas, ypač kai daugelis komercinių bankų turi nemažai finansinių sunkumų. Kredito Unija KASA, laikydamasi visų federalinių nuostatų, saugiai ir sumaniai investuoja kapitalą, labai gerai uždirba iš paskolų ir savo nariam moka aukštus dividendus už reguliarias santaupas bei už sertifikatus. Kiekvieno asmens indėliai yra federalinės valdžios įstaigų apdrausti iki 100,000 dol. Taip pat yra apdraustos ir paskolos. Skolininkui mirus arba sunkiai susirgus, jo skola iki tam tikros sumos būna apmokama draudimo kompanijos.

Šiuo metu KASOJE galima finansuoti naujo automobilio

Anastazija Zupkienė, vėlesnė ateivė, po ilgos ir sunkios ligos mirė sausio 4 ligoninėje. Velionė nuo pat atvykimo buvo uoli Šv. Alfonso parapijos narė. Už jos sielą mišios Šv. Alfonso bažnyčioje buvo aukojamos sausio 7. Palaidota Loudon Park kapinėse. Nuliūdime liko dukterė Emilija, žentas Edvardas Sakalauskas ir šeima.

Julė Keženienė, naujos kartos lietuvių, sausio 8 mirė Danville, N.J., kur gyveno su dukra Ona Karašiene. Atvykusi į Ameriką, velionė su vyru Jonu ir šeima įsikūrė Baltimorėje. Vyru mirus, persikėlė gyventi pas dukrą. Velionė buvo išreiškusios norą, kad būtų palaidota Baltimorėje iš Šv. Alfonso bažnyčios. Po gedulingų mišių Šv. Alfonso bažnyčioje sausio 12 palaidota Holy Redeemer kapinėse. Nuliūdime liko dukra Ona, broliai Vincas ir Vytas, sesuo Ona, didelis skaičius giminių ir draugų.

Jonas Obelinis

Grandinėlės šokėjai ir šokėjos Clevelande labai intensyviai ruošiasi programai. Jie vyksta į Romą, kur dalyvaus šv. Kazimiero jubiliejaus iškilmėse. Grupei vadovauja Liudas Sagys (viduryje). Nuotr. Vlado Bacevičiaus

taupytojų ateina į lietuvišką taupymo instituciją. Dabar planuojama perkelti KASOS įstaigą į geresnes patalpas patogesniai lietuvių patamavimui. Chicagos įstaigą sumaniai tvarko Aušra Cibaitė, o teisiniuose bei finansiniuose reikaluose pataria adv. Povilas Žumbakis.

St. Peterburgo kolonijoje taip pat gyvai veikia KASOS skyrius, kuriam vadovauja finansininkas Aras Mieželis. Netrukus ir tenai KASOS įstaiga bus perkelta į naujas patalpas.

Praplėtus finansinę veiklą į kitas lietuvių kolonijas, KASOS augimo potencialas yra dar labiau padidėjęs. Ateityje KASA gali tapti net globaline lietuvių finansine institucija. Visiems lietuviams, išsiblaškiusiems po valstybes ir kontinentus, tokia institucija tarnautų ne tik kaip finansinis, bet ir tautinis išievojunginys.

Alg. Š.

LOS ANGELES, CALIF.

Prel. J.A. Kučingis, artėjant 75 m. amžiaus sukakčiai, buvo pasiūlytas Los Angeles arkivyskupijos valdytojų kardinolui T. Manning iš klebono pareigų atsistatydinimo raštą. Gruodžio 23, 75-ojo gimtadienio dieną, prel. Kučingis buvo pakviestas į kuriją, kur posėdžiavo su kardinolu Manning, generalvikaru vysk. J. Ward ir kancleriu prel. J. Rawden. Prel. Kučingis paprašytas pareigose pasilikti iki 1984 birželio 1. Nuo tos dienos nauju Šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebonu skiriamas kun. dr. Algirdas Olšauskas, ilgametis šios parapijos vikaras.

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo minėjimas vyks vasario 19, sekmadienį. 10:15 val. ryto pakeliamos vėliavos Šv. Kazimiero mokyklos kieme. 10:30 val. ryto iškilmingos pamaldos su pritaikytu pamokslu. Gieda parapijos choras, vado-

vaujamas komp. Br. Budriūno. 12:30 val. akademija Marshall' aukštesniosios mokyklos salėje. Pagrindinę kalbą pasakys dr. L. Kiaučeliūnas iš Chicagos. Mėninę programą dalyvauja skautės ir "Spindulio" jaunimo ansamblis.

Šv. Kazimiero parapiinė mokykla savo globėją minės kovo 2. Šeštadieninės mokyklos mokiniai dalyvaus rašinių konkurse apie šv. Kazimierą ir jo reikšmę lietuvių tautai. Už geriausius rašinius bus duodamos trys premijos: 100, 50 ir 25 dol. Premijų įteikimas numatomas birželio 17, Lietuvių Dienos proga.

L.Ž.K.

NAUJA LFB CENTRO VALDYBA

Korespondenciniu balsavimu Lietuvių Fronto Bičiuliai išsirinko naują centro valdybą, kuri sausio 22 savo posėdyje Chicagoje taip pasiskirstė pareigomis: pirmininkas Bronius Nainys, vicepirmininkas lėšų reikalams Juozas Baužys, vicepirmininkas informacijos reikalams Česlovas Grincevičius, sekretorius Stasys Džiugas, valdybos narys Vladas Sinkus.

Zenono Ivinskio veikalas "Šventas Kazimieras" — tinkamiausia skaitiba pradėdant sukaktuvinius šv. Kazimiero metus. Iliustruota. 4 dol. Persiuntimui pridėdama 1 dol. Ši ir kitos lietuviškos knygos bei plokštelės gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

— Vatikano valstybės filatelijos biuras paskelbė sąrašą pašto ženklų, kurie bus išleisti 1984 metais. Minimos penkios naujos paštų ženklų serijos, jų tarpe viena serija, skirta Lietuvos globėjo šv. Kazimiero mirties 500 metų sukakčiai paminėti. Ši serija bus išleista kovo pradžioje. Ženklų projektą sukūrė dail. Romas Viešulas. 1958 metais buvo išleisti du Vatikano pašto ženklai su šv. Kazimiero portretu, minint šventojo gimimo 500 metų sukaktį.

— Kun. Antanas Zamanas, Norviliekių klebonas, sausio 5 mirė Vilniaus arkivyskupijoje. Velionis buvo sulaukęs 75 m. amžiaus, kunigu įšventintas 1936. Kauno arkivyskupijoje tą pačią sausio 5 mirė Vilkijos pastovus administratorius kun. Petras Mačiūta. Velionis buvo sulaukęs 50 m. amžiaus, kunigu įšventintas 1960. Tai du pirmieji okupuotojo Lietuvoje šiemet mirę kunigai. Praėjusiais metais šešiose Lietuvos vyskupijose iš viso mirė 16 kunigų, o naujų kunigų visom šėšiom vyskupijom buvo įšventinta tik 10 ar 12. Jau daugiau negu šimtas parapijų Lietuvos vyskupijose yra likę be savų kunigų.

— Kovo Ketvirtoji, tai laureato Jurgio Gliados parašytas romanas apie šv. Kazimierą. Šventojo mirties 500 metų sukakties proga Darbininkas šią knygą išleis ir renka aukas leidimo išlaidom padengti. Prie leidimo paskutiniu laiku prisidėjo: 100 dol. dr. P. Kaladė, So. Boston, Mass., 50 dol. dr. A. Plateris, Bethesda, Md. Dosniem aukotojam nuoširdžiai dėkojame.

— Klaipėdos krašto atvadavimo minėjimą Clevelando Lietuvių namuose sausio 29 rengia Žalgirio šaulių kuopa ir karių veteranai "Ramovė" Clevelando skyrius.

— Linas Kojelis, Baltųjų Rūmų pareigūnas etniniam reikalui, Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimuose kalbės vasario 11 Detroite ir vasario 16 St. Peterburge, Fla. Sausio 28-29 L. Kojelis dalyvaus politinių studijų savaitgalyje, Los Angeles, Calif.

— Pedagoginio Lituanistikos Instituto 25-rių metų sukaktuvinis vakaras bus sausio 28, šeštadienį, 7:30 val. vak. Chicago Jaunimo Centro didžiojoje salėje. Bus įteikti diplomai 24 absolventams, po to — programa, vakarienė ir šokiai.

— Kun. Vytauto Bagdanavičiaus 75 m. amžiaus minėjimo akademija įvyks sausio 29 Chicago Jaunimo Centre.

— Kun. dr. Juozas Prunskis pasakys pagrindinę kalbą vasario 12 Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo minėjime, kurį rengia Chicago Lietuvių Taryba Marijos aukštesniosios mokyklos salėje.

— Bronius Matulaitis, nepriklausomaj Lietuvos buvęs Kauno miesto policijos judėjimo viršininkas, o atgavus Vilnį — Vilniaus judėjimo viršininkas, gruodžio 31 mirė Chicagoje. Velionis buvo sulaukęs 83 m. amžiaus. Jį globojo dr. Jonas ir Bernadeta Reiniai.

— Nauji Darbininko skaitytiniai: A. Grabnickas, Winter Park, Fla., A. Kezys, Chicago, Ill. A. a. O. Vaičiūnienės prenumeratų perėmė dukterė J. Gendrolis, Dorchester, Mass. Sveikinam naujus skaitytinius ir dėkojam už sakytojam. Naujiem skaitytinam Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 12 dol. Atnaujinant — visiem 15 dol. metam.

SVARBUS PRANEŠIMAS

Kredito unija KASA jungiasi su visa lietuvių visuomene į iškilmingą vienintelio Lietuvos šventojo šv. Kazimiero 500 metų mirties minėjimą Vatikane.

KASA duoda ypatingą pasiūlymą: kas dar nėra užsisakęs ir norėtų su lietuvių ekskursija kartu keliauti į Romą, turi:

1. Atidaryti KASOJE naują taupymo sąskaitą nemažiau 500 dol. sumoje. Tas asmuo gaus iš KASOS 250 dol. nuolaidą kelionei į Romą. Arba:
2. Padidinti jau turimą sąskaitą KASOJE nemažiau 1000 dol. suma ir taip gaus 250 dol. nuolaidą kelionei į Romą.

Tokiu būdu keliaujantiems per KASĄ ši kelionė iš New Yorko kainuos: vien skridimai — 350 dol., o pilnas paketas su viešbučiu, maistu ir t.t. — 750 dol.

Indėliai KASOJE duos 10% dividendą ir turės būti laikomi nemažiau kaip 3 mėnesius.

Čia yra nepaprasta proga, kuri gal niekada daugiau nepasitaikys. Vienu sprendimu galite savo santaupas įjungti į pelningą lietuvių taupymo instituciją ir gauti didelę nuolaidą piligriminei lietuvių kelionei Lietuvos šventajam pagerbti.

Skubiai registruokitės KASOJE:

NEW YORKE

86-01 114 Street
Richmond Hill, N.Y. 11418
tel. 212 441-6799

CHICAGOJE

Margučio įstaigoje
24-22 Marquette Road
Chicago, Ill. 60629
tel. 312 737-2110

ST. PETERSBURGE, FLA.

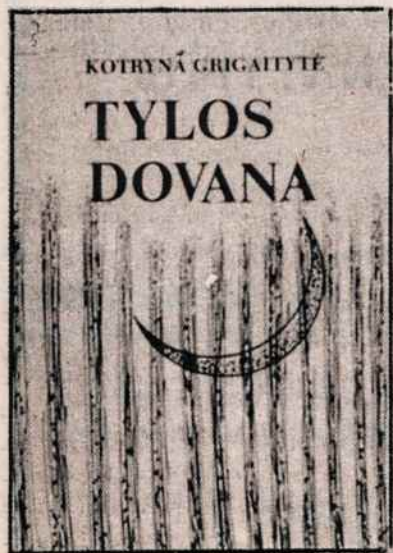
pas Arą Mieželį, KASOS direktorių
tel. 813 360-6052

Kelionės dokumentus ir informacijas gausite iš kelionių agentūros Vytis, kuri tvarko šią ekskursiją.

Skubėkite, nes išvyka bus nuo vasario 26 iki kovo 5.

Neveluokite į KASĄ, į istorinę kelionę ir į Lietuvos šventojo didingą paminėjimą.

KASOS DIREKTORIŲ TARYBA

Kotrynos Grigaitytės naujas eilėraščių rinkinys "Tylos dovana" ką tik išėjo iš spaudos. Kaina 4 dol. Taip pat dar gaunamas ir ankščiau išleistas Kotrynos Grigaitytės eilėraščių rinkinys "Marių vėjui skambant". Kaina 4 dol. Šios, o taip pat ir kitos lietuviškos knygos bei plokštelės gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Clevelando Žaibo klubo lengvosios atletikos sportininkai. Nuotr. V. Bacevičiaus

BRIDGES is a monthly newsletter in the English language published by the Lithuanian American Community. It is geared for those Lithuanians who do not understand Lithuanian but are interested in the Lithuanian culture. The newsletter is published monthly and the subscription rate is 5 dol. per year. The readers of Darbininkas are urged to urge the Lithuanians in their local communities to subscribe this newsletter for their sons and daughters interested in their heritage. Write to: Bridges, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

DIDYSIS RAMYBĖS ŠALTINIS, prel. P. Juro paruošta maldaknygė, mažo kišeninio formato, su daugybe maldų, litanijų, novenų. Tinka ir patiem pasimelsti ir kitiem padovanoti, kurie tokių maldaknygių neturi. Kaina 4 dol. Gaunama Darbininko administracijoje: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAM palengvinti išsiųsti prenumeratą dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu: **DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207**

Prašau pratesti prenumeratą 1984 metam

Vardas ir pavardė

Adresas

DARBININKAS naujiem skaitytojams pirmuosius metus kainuoja tik 12 dol. Visiem kitiem prenumerata — 15 dol. metam.

Siunčiu už prenumeratą \$.....

Už kalendorių \$.....

Spaudai paremti \$.....

Sutaupysite perkdami pas mus
tauriuosius ir gaivinančius gėrimus

**UŽSAKYTI GALIMA VIENINTELĖJE
LIETUVIŠKOJE LIKERIO PARDUOTUVĖJE
"VANDA"**

Atsiimti galima "Lito" būstinėje adresu:

86-01 114th St.
Richmond Hill, N.Y.

Skambinti telefonais: 212 441-2811 arba 516 997-7655

NAUJA KNYGA

"Laisvės besiekiant". Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos įnašas į antinacinę rezistenciją. Kaina 12 dol. Kietais viršeliais 15 dol. Gaunama Darbininko administracijoje.

IŠPARDAVIMAS

Trys knygos su persiuntimu už 2 dol. Tai P. Narvydo pasakojimai iš Lietuvos laisvės kovų, J. Jaškausko apysaka iš Lietuvos nepriklausomo gyvenimo pradžios, A. Žemaičio "Lietuvos vaizdeliai" arba to paties autoriaus "Nutuliosios dienos". Gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

NAUJAUSIOS KNYGOS

Laisvės besiekiant. Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos įnašas į antinacinę rezistenciją. Minkštais viršeliais 12 dol., įrišta — 15 dol.

Dr. Wilhelm Storost-Vydušas, Sieben Hundert Jahre Deutsch-Litauischer Beziehungen. Įrišta. 14 dol.

A. Saudargienė, Vėjas iš Rytų. Kelionės aprašymai, įrišta. 5 dol. K. Grigaitytė, Marių vėjui skambant, Tylos dovana. Lyrika. Po 4 dol.

Stasys Santvaras, Buvimo pėdsakai, aštuonji lyrikos knyga. Įrišta 8 dol.

A. Musteikis, Dangaus ir žemės šaknys. Romanas. 10 dol. R. K. Vidžinienė, Vieno vakaro melancholija. Novelės. 7 dol.

Iz. Straukas, Nuo Linkuvos iki Čikagos. Atsiminimai. 8 dol. P. Melnikas, Pakirsta šaka. Romanas. Kietais viršeliais. 8 dol.

K. Ostrauskas, Gundymai. Kietais viršeliais. 8 dol.

J. Ehret, Lithuania, The European Adam. Angliškai. 3.50 dol.

Vysk. V. Brizgys, II Vatikano mintys ir lietuviai susirinkime. Kietais viršeliais, 6 dol.

J. Rūtenis, Šventieji dūmai, eilės. 6 dol.

K. Kaminskas, Po svetimu dangum, eilėraščiai. 4 dol.

Persiuntimui pridedamas 1 dol.

Šios ir kitos lietuviškos naujos knygos, lietuviškos muzikos plokštelės ir įvairūs suvenyrai gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

LITHUANIAN COOKERY

(In English, 316 pages, price 8 dol.)

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėms amerikietėms. Knyga su plastiniu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 8 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 8 dol. Persiuntimas Postage 50 c.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

NAUJAUSI LEIDINIAI

J. Puzino, Rinktiniai raštai. I ir II tomas. Įrišti į kietus viršelius. Už abu tomus 35 dol.

B. Kviklio, Kauno arkivyskupija. Gausiai iliustruota, įrišta. 23 dol.

E. Juciūtė, Igarkos Naujamiestis. Lietuvių tremtinių gyvenimas Sibire. Įrišta. 10 dol.

M. Blynas, Lietuvos senovės paminklai. Iliustruota. 10 dol.

J. Karka, Vytauto Didžiojo Universiteto studentų atsargos karininkų korporacija Ramovė 1933 - 1983. Kaina 10 dol.

A. Balašaitienė, Susitikimas pamary. Novelės. Įrišta. 8 dol.

Pr. Naujokaitis, Saulėleidis, eilėraščiai. 4 dol.

J. Burkus, Gaila minios. Religiniai mąstymai. 8.00 dol.

B. Ramanauskas, OFM, Aš savo dalį atlikau... Religinis straipsnių rinkinys. 12 dol.

A. Gailiusis, Visaip atsitinka. Novelės. 6 dol.

V. Kavaliūnas, Dalia. Romanas, kietais viršeliais, 7 dol.

Pr. Razminas, Kražiai. Didelio formato, įrišta. 12 dol.

A. Budreckis, DLK Algirdas. Istorinis veikalas, įrišta. 16 dol.

A. Rukša, Kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės. III tomas, įrišta. 19 dol.

M. Karaša, Gyvenimo sunkiuose. Įrišta. 12 dol.

E. Juciūtė, Pėdos mirties zonoje. Pergyvenimai Sibire. 10 dol.

Br. Kviklys, Telšių vyskupija. Gausiai iliustruota, įrišta. 20 dol.

Br. Kviklys, Vilkaviškio vyskupija. Gausiai iliustruota, įrišta. 23 dol.

J. Brazaitis, Raštai. I, II ir III tomai. Įrišta. Po 15 dol.

L. Kerulis, Išvežtųjų lietuvių sąrašas. Didelio formato. 20 dol.

G. Galva, Ernestas Galvanuskas, politinė biografija. Kietais viršeliais. 18.00 dol.

G. Tautvytis, Gyvenimas okupuotoj Lietuvoj. 10.00 dol.

S. Ylos, Ateitininkų vadovas. II laida. 8 dol.

II Pasaulio Lietuvių Dienos. 5 dol.

Br. Raila, Kitokios Lietuvos ilgesys. 5 dol.

R. Raid, Wenn die Sowjets kommen. Vokiečių kalba apie sovietų žiaurumus okupacijos metu Pabaltijo kraštuose. 12 dol.

Persiuntimui pridedamas 1 dol.

Šios bei kitos lietuviškos knygos, lietuviškos muzikos plokštelės ir suvenyrai gaunama Darbininko administracijoje. 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Darbininkui paremti aukojo

Darbininko skaitytojai, atsiųdami prenumeratos mokestį, prisidėję aukomis už kalendorių, įvairius patarnavimus ar šiaip spaudą parėmę:

20 dol. — J. L. Giedraitis, E. Northport, N.Y.

Po 15 dol. — J. Petrulis, Oakhurst, N.J., I. Bučmys, Dayton, Ohio, A. Glevckas, Chicago, Ill.

12 dol. — V. Tumpienė, Chicago, Ill.

Po 10 dol. — K. Krivickienė, Richmond Hill, N.Y., A. Gurskis, Toms Rivers, N.J., J. Janušis, Staten Island, N.Y., V. Norėika, So. Boston, Mass., K. Kriaučiūnas, Providence, R.I., L. Kukanauza, Providence, R.I., kun. P. Patlaba, Hot Springs, Ark., St. Raštakis, Los Angeles, Calif., S. Prekeris, San Jose, Calif., J. Kristolaitis, Cleveland, Ohio, Z. Prūsas, Chillicothe, Ohio, V. Jokubaitis, Euclid, Ohio, A. Matus, Shaker Heights, Ohio.

7 dol. — A. Dailidis, Osterville, Mass.

6 dol. — E. Baliūnas, Woodhaven, N.Y.

Po 5 dol. — S. Modzeliauskas, Ridgewood, N.Y., J. Kapočius, Dorchester, Mass., A. Eidukevičius, Richmond Hill, N.Y., E. Liogys, Brooklyn, N.Y., O. Merkienė, So. Boston, Mass., J. Tamulstis, Clearwater, Fla., A. Viliniškis, Richmond Hill, N.Y., V. Amsiejus, Cleveland, Ohio, T. Alinskas, Ridgewood, N.Y., W. Zlioba, Jamaica, N.Y., M. Damas, Naperville, Ill., Pr. Karalius, St. Croix, USVI, S. Liogys, Woodhaven, N.Y., A. Žižys, Woodhaven, N.Y., J. Budzinauskas, Waterbury, CT., V. Paulonis, Baltimore, Md., A. Butas, Woodhaven, N.Y., V. Gedminas, Woodhaven, N.Y., R. Giedraitis, Los Angeles, Calif., J. Mikėlis, Tucson, Ariz., J. Valaitis, Tallmadge, Ohio, B. Užsienis, Chicago Ridge, Ill., B. Grauzinis, Los Angeles, Calif., M. Varneckas, Clark, N.J., A. Juozėvičius, Oak Lawn, Ill., V. Žadeikis, Oak Lawn, Ill., J. Raškauskas, Toronto, Ont.

Po 3 dol. — F. Pempė, Philadelphia, Pa., I. Dvorak, Richmond Hill, N.Y., T. Mickus, Springfield, Va., J. Dougherty, Grand Island, N.Y., V. Čekanauskas, Westlake Village, Calif., M. Brakas, Sioux Falls, S.D.

Po 3 dol. — A. Fedronas, New Hyde Park, N.J., Sandara Club, Brockton, Mass., I. Tamosiūnas, Belmont, Calif., M. Noreikienė, Nesconset, N.Y.

Po 2 dol. — V. Gudienė, Jamaica, N.Y., A. Svalbonas, Richmond Hill, N.Y., G. Tattan, Winchester, Mass., A. Vilgošas, Philadelphia, Pa., E. Sirvinienė, Cleveland, Ohio, K. Matonis, Ocean, N.J., S. Varnas, Masspeth, N.Y., N. Sakalauskas, Enfield, Conn., A. Ruggles, Holyoke, Mass., A. Gillis, Greenville, N.H., O. Linartas, Elizabeth, N.J., C. Balchunas, Toms River, N.J.

Po 2 dol. — S. Zulpa, London, Ont., A. Gečys, St. Petersburg, Fla., E. Šileikis, Toronto, Ont., J. Sabulis, Wallkill, N.Y., P. Čepkauskas, Brockton, Mass., J. Aukštakalnis, Detroit, Mich., A. Balsys, Naugatuck, Conn., S. Dzikas, Melbourne, Fla., S. Dirsa, Brighton, Mass., J. Babrys, Gulfport, Fla., P. Kurapka, So. Boston, Mass., P. Tyla, Foxboro, Mass., A. Gražulis, Pittsburgh, Pa., E. Užpurvis, N. Easton, Mass., S. Gimbutas, Wilmington, Del., V. Staskus, Englewood, NJ, P. Jankauskas, Wheaton, Md., J. Majauskas, Mt. Laurel, N.J., M. Lušienė, Woodhaven, N.Y., A. Mačionis, St. Petersburg Beach, Fla., Z. Stanaitis, Monrovia, Calif., J. Spirauskas, Glendale, Calif., M. Kaselis, Cincinnati, Ohio, H. Andruska, Woodhaven, N.Y., J. Navikas, E. Hartford, Conn., A. Petrutis, Putnam, Conn., N. Shumbris, Bayside, N.Y.

Po 2 dol. — A. Sabalis, Rochester, N.Y., J. Vazbys, Mahwah, N.J., A. Jankauskas, Chicago, Ill., E. Juozapaitis, Amsterdam, N.Y.

Po 1 dol. — V. Kasniūnas, Beverly Shores, Ind., M. Miliauskas, New Kensington, Pa.

Visiem aukotojams nuoširdžiai dėkoja Darbininko administracija.

KAILIŲ PASIRINKIMAS!

Custom made fur and sheepskin coats and other leather goods. The lowest prices in neighborhood. Use our lay-away plan.

ALEX SHEEPSKIN AND FUR CO.
79-03 JAMAICA AVE.
WOODHAVEN, N.Y. 11421
TEL. 212 296-1162

FEDERALINĖ KREDITO UNIJA

LIETUVIŲ KASA LIETUVIAM

86-01 114th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418

Tel. (212) 441-6799

Skyriai Chicagoje, Ill. ir St. Petersburg, Fla.

— Kiekviena taupoma sąskaita KASOJE apdrausta iki 100,000 dolerių.

KASA už paprastą taupomą sąskaitą moka 9%

Už IRA pensijų indėlius dabar moka 11%

Už didelius ir mažus Certifikatus duoda kiek galima aukščiausius procentus.

Visiems nariams lengvomis sąlygomis suteikia visų rūšių paskolas ir mortgicijus.

Tiesioginiai priima arba keičia Social Security pensijos čekius.

Duoda Money Orders ir keičia asmeniškus arba algos čekius.

KASOS įstaiga veikia savaitės dienomis nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro, o penktadieniais iki 6 val. vak. ir šeštadieniais iki 5 val. vakaro.

Visus kviečiame dėti santaupas į lietuvišką KASĄ.

Šv. Kazimiero medalis, išleistas jubiliejui rengti komiteto, jau gaunamas Darbininko administracijoje. Medalis bronzinis, įdėtas į plastikinę dėžutę. Kaina 10 dol. Persiuntimui pridedamas dar 1 dol.

IŠ NEW YORKO ATEITININKŲ VEIKLOS

Šiomet kaukių baliaus nebus

Ateitininkų sendraugų posėdyje nutarta šiomet nerengti kaukių baliaus, nes kelionė į Romą ir šv. Kazimiero minėjimas yra labai arti kaukių baliaus dienos. Daugelis žmonių važiuos į Romą arba aktyviai dalyvaus čia minėjime. Tai vis tie patys žmonės, kurie paprastai ir kaukių baliuje dalyvauja.

Susikaupimas Apreiškimo bažnyčioje

Ateitininkų surengtas dviasienis susikaupimas gruodžio 11 Apreiškimo parapijos bažnyčioje prasidėjo išpažinčių klausymu ir mišiomis. Pirmuosius skaitymus skaitė studentė ateitininkė Ramunė Rygelytė. Pamokslą pasakė Tėv. Viktoras Gidžiūnas, OFM. Jis kalbėjo apie sūnaus palaidinimo grįžimą pas tėvą ir kaip tėvas jį su meile priėmė.

Vaišių metu kun. prof. Antanas Rubšys kalbėjo, kaip žydų tauta laukė žmonijos išgelbėtojo mesijo. Pranašas Izaijas net 700 metų prieš Kristaus gi-

mimą išpranašavo tiksliai vietą ir laiko ženklus. Jis detalai nusakė Kristaus mokslą ir mirtį. Tas pats pranašas nurodė, kad žydų tauta atmes Kristų ir jį pati bus sunaikinta ir išblaškyta. Be to, pranašas Izaijas, Danielius ir šv. Jonas yra išpranašavę viso pasaulio sunaikinimą, antrą Kristaus atėjimą ir pasaulio pabaigą.

Po paskaitos kun. prof. A. Rubšys rodė skaidres, kurios ir vaizdavo Kristaus atėjimą, gi ištraukas iš pranašo Izaijo knygos skaitė P. Gudelis, A. Lukoševičius, H. Šatinskas, P. Ažuolas, A. Balsys, S. Lukas.

Maistą paruošė ir prie stalų patarnavo P. Ažuolienė, S. Bobelienė, M. Lušienė, D. Mikulskytė, A. Rygelienė.

Susirinkusieji suaukojo maisto išlaidom padengti, o Stasys Balsys, Apreiškimo parapijos zakristijonas, buvęs Kybartų gimnazijos inspektorius, paaukojo 50 dol. Jis kiekvienais metais aukoja didesnę sumą ateitininkams paremti.

j.r.

Klaipėdos sukilimo minėjimas

Ir šiomet Klaipėdos sukilimo sukaktį plačiai paminėjo Laisvės Varpas sausio 15 programoj, kurios mecenatu buvo Lietuvos Šaulių Sąjungos Tremtyje Trakų Rinktinė Naujojo Anglijos ir Martyno Jankaus kuopa Brocktone. Tai reikšmingas Mažosios Lietuvos problemos priminimas ir nušvietimas, iškeliantis ne tik Klaipėdos sukilimo svarbą, bet taip pat reikalaujantis, kad ateities laisvoji Lietuva būtų visa Mažoji Lietuva. Trakų rinktinės pirmininkas yra Vladas Bajerčius, o Martyno Jankaus kuopos pirmininkas — Juozas Stašaitis. Padėka jiems, kaip ir Laisvės Varpo vedėjui Petrui Viščinui, kuris tą programą paruošė.

Apie Klaipėdos sukilimą ir Mažosios Lietuvos problemą taikliai lietuviškai kalbėjo sukilimo dalyvis rašytojas Stasys Santvaras ir Laisvės Varpo vedėjas Petras Viščinis, o angliškai Birutė Duobaitė Silvia.

Žodinė programos dalis apie Klaipėdos sukilimą ir Mažąją Lietuvą buvo perpinta gerai parinkta muzika, kaip E. Balsio sukurta daina apie Klaipėdą, kurią atliko sol. Rimantas Siparis su simfoniniu orkestru, o taip pat ištrauka Alfonso Mikulskio baladės "Aš nusiečiau į Klaipėdą", atlikta Čiurlionio ansamblio su sol. Aldona Stempužienė ir kanklių ansambliu. Šalia to dar perduota A. Raudonikio sukurta "Jūreivių daina", atlikta vyrų okteto.

Nauji leidiniai per radiją
Naujai išleisti lietuviškų knygų populiariau lietuvių visuomenėje nemažiau reikšmingi yra lietuvių radijo programų pasisakymai apie jas, kaip lietuviškosios spaudos. Bet leidėjai iki šiol rado reikalo savo naujus leidinius pasiūlyti tik spaudai, kad ji paminėtų ir parencuotų juos. Radijo programos kažkodėl šiuo požiūriu ignoruojamos. Tai klaida. Laisvės

Varpas pateikė plačią informaciją apie du paskutinius leidinius: Stasio Santvaro aštuntąją lyrikos knygą "Buvimo pėdsakai" ir Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjungos naujai išleista knygą "Laisvės besiekiant". Apie pirmąją sausio 8 programoj kalbėjo Laisvės Varpo vedėjas Petras Viščinis, įjungęs taip pat ištraukas iš tos knygos: eilėraščius "Pėdsakai" ir "Lietuva" skaitė autorius Stasys Santvaras. Apie knygą "Laisvės besiekiant" sausio 15 programoj plačiai kalbėjo Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjungos pirmininkas Povilas Žičkus. Laisvės Varpas yra pasiryžęs panašiai paminėti visus naujus leidinius, kurie jam bus atsiųsti, kaip tai daroma spaudai. Laisvės Varpui nauji leidiniai siunčiami adresu: 173 Arthur St., Brockton, MA 02402.

Vyčių Kalėdų vakaronė ir pensininkų balius

Lietuvos vyčių kuopa Bostone kasmet surengia įdomią Kalėdų vakaronę. Šiais metais tokia vakaronė vyko sausio 14 vakare. Nors buvo šalta ir krito sniegas, bet susirinko gražus būrys vyčių. Ta pačia proga buvo prarastas mėnesinis susirinkimas. Po to buvo vaišinamasi, grojo muzika ir gražiai praleistas vakaras.

Sausio 15 vyko Šv. Petro lietuvių parapijos klebono kun. Alberto Kontauto surengtas pensininkų balius. Šį balių rengė kartu vyčiai ir sodalietės. Visi susirinkę buvo skaniai vaišinami, grojo muzika, o vėliau buvo visų giedamos Kalėdų giesmės ir dainos lietuviškai ir angliškai.

Ši parapijos graži tradicija kiekvienais metais leidžia pensininkams susirinkti ir kartu pabendrauti.

Tautybių festivalyje

Naujosios Anglijos Tautybių festivalyje, kuris įvyks balandžio mėnesį Natick, Mass., lietuviams atstovaus Onos ir Gedimino Ivaškų vadovaujamas tautinių šokių ansamblis. Jie kiekvienais metais dalyvauja tame festivalyje. Ten ne tik šokama, bet taip pat pasirodoma ir su tautiniais valgiais. Šią vasarą šis ansamblis dalyvaus tautinių šokių šventėje Clevelande.

A.A.

JULIJAI KEŽENIENEI

mirus, jos dukterį Onutę Karašienę su šeima ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame.

Marija, Zigmas ir šeima Grabnickai

A.A.

JULIJAI KEŽENIENEI

mirus, dukterį Onutę Karašienę su šeima, visus gimines ir artimuosius liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučia

Lietuvių Moterų Federacijos
New Jersey klubas

A.A.

JONUI SAVICKUI

mirus, jo žmonai Sofijai, dukteriai Reginei Valatkaitienei, žentui Algirdui Brazinskiui ir jų šeimoms nuoširdžiai užjaučia

Irena ir Jurgis Okuniai

ANDRIUI ARMONUI,

jo mylimai mamytel Lietuvoje mirus, nuoširdžiai užjaučia

Dubausky,
Jankausky ir
Katinų šeimos

A.A.

JONUI VALAIČIUI

mirus, jo seseriai Magdutei Ulėnienai ir kitiems Vellonies giminėms bei artimiesiems reiškia gilią užuojautą.

Valerija ir Bronius Nemickai

A.A.

inž. EIMUČIUI NORKŪNUI

mirus, jo tėvus Malviną ir Stasį Norkūnus, velionio žmoną Mary ir jo sūnus Joną ir Denį, o taip pat sesutę Jūratę Aukštikalnienę su šeima nuoširdžiai užjaučiame.

JAV LB Cape Codo apylinkės
valdyba ir nariai

Cape Cod, Ma.

A.A.

EIMUČIUI NORKŪNUI

po sunkios ligos mirus, jo tėvams Malvinai ir Stasiui Norkūnams, likusiems didžiausiam skausme, reiškia gilią užuojautą ir kartu liūdimę.

A. ir Vl. Gedmintas
M. ir H. Gineitis
K. ir J. Babravičius
A. Grabauskas
K. ir J. Gurskis
I. ir A. Kusinskis
S. Mikšėnas

A.A.

JONUI VALAIČIUI

mirus, sūnui Jurgiui, Tautos Fondo Tarybos nariui, ir artimiesiems reiškia gilią užuojautą.

Tautos Fondo Taryba ir Valdyba

Pranešame giminėms, draugams ir pažįstamiems, kad, sulaukęs 85 m. amžiaus, South Orange, N.J., mirė

A.A.

JONAS SAVICKAS.

Palaidotas sausio 12 iš Švč. Trejybės bažnyčios Newark, N.J., Holy Cross kapinėse, North Arlington, N.J.

Gillame nuliūdime liko žmona Sofija, duktė Regina, žental Vytas Valatkaitis ir Algirdas Brazinskas, 4 anūkai: Nina ir Gina Valatkaitytės, Regina ir Algirdas Brazinskas su žmona Diane, daug artimų giminų Amerikoje ir Lietuvoje.

Prašome visus prisiminti velionį savo maldose.

Nuliūdę: žmona, duktė, žental ir anūkai

Tautinių šokių grupės išeivijoje vaidina svarbų vaidmenį ne tik reprezentacijoj, bet ir lietuvių išlaikyme. Gi šis Onos Ivaškienės tautinių šokių ansamblis dirba jau 40 metų, ir yra atstovavęs lietuviams eilę vietovių tarptautiniuose festivaliuose.

Atliko Jeronimo Kačinsko kūrinį

Sausio 8 Stewart Gardner muziejuje Bostone Boylston medinių pučiamųjų trio atliko muziko Jeronimo Kačinsko Lietuvišką Siuitą. Siuita Bostone atliekama jau ketvirtą kartą. Grojo: M. Marvuglio — fleita, S. D'urbano — klarnetas, St. Young — fagotas.

Kamerinės muzikos mėgėjai užpildė muziejaus salę. Kiti kūrinių buvo: Mozarto, J. Cheetham, Fr. Baines ir A.F. Eler.

Minkų radijas Vasario 16-ąją Stepono ir Valentinos Minkų vedama radijo programa Vasario 16-ąją atliks specialią Lietuvos nepriklausomybės šventės programą iš tos pačios stoties banga AM 1360. Programa bus vasario 16 d. nuo 9:30 iki 10 val. ryto.

Lietuvių Moterų Federacijos Bostono klubas per savo išdininę Ireną Ulpaite Darbininkui stiprinti atsiuntė 50 dol. Nuoširdus ačiū už kilnią iniciatyvą.

BOSTONO RENGINIAI

Vasario 12 Brocktono Lietuvių Taryba rengia Lietuvos Nepriklausomybės atgavimo minėjimą. 10 val. pamaldos Šv. Kazimiero bažnyčioj. Po pamaldų vykstama į Mindaugo aikštę Lietuvos vėliavos pakėlimui. 3 val. popiet Šv. Kazimiero parapijos salėj akademija, meninė programa ir vaišės.

Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimas Bostone vyks vasario 19 So. Bostono Lietuvių Pil. D-jos salėj.

Kovo 5 d. atidaroma Elenos Vasyliūnienės dailės darbų paroda Cambridge Public Library. Paroda tęsis dvi savaites.

Kovo 18 3 val. popiet First & Second Church salėj Bostone įvyks Baltų D-jos rengiamas koncertas. Programą atliks pianistė Dalia Sakaitė.

Kovo 24, šeštadienį, So. Bostono Lietuvių Piliečių Dr-jos salėj Laisvės Varpo pavasarinis koncertas ir šios radijo programos 30 metų veiklos sukakties minėjimas. Programą atliks iš Europos solistė Vilija Mozūraitytė, pianistė Raminta Lampasytė-Kollars ir smuikininkas Mykolas Kollars.

Balandžio 1 Minkų vedamos radijo valandėlės 50 metų sukakties minėjimas ir koncertas So. Bostono Lietuvių Piliečių Dr-jos salėj.

Balandžio 8 First & Second Church salėj Bostone Baltų D-jos rengiamas koncertas. Programą atliks latvių instrumentalistų grupė "Syrinx".

Gegužės 6 d. Motinos Dienos minėjimas. Rengia L.M.F. Bostono klubas.

Gegužės 13 d. 3 val. popiet First & Second Church salėje, 66 Marlborough St., Bostone rengiama poezijos ir muzikos popietė su poetu Stasiu Santvaru ir pianistu Vytutu Bakšiu. Rengia LB Bostono apygardos valdyba.

Rugpjūčio 12 Minkų radijo programos gegužinė Romuvos paroda Brocktone.

BOSTON MASS — WLYN 1360 bangos sekm. nuo 8 iki 8:45 ryto. Veda S. ir V. Minkai. 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Paruošdamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

LAISVĖS VARPAS sekmadieniais 9:00 - 10:00 val. ryto iš WCAV-FM banga 98.0. Vedėjas — Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402. Telefonas (617) 586-7209.

"Amber Holidays"

1984 M. EKSURSIJOS Į LIETUVĄ IŠ BOSTONO IR NEW YORKO

Balandžio 18	—\$1114.00	Liepos 9	—\$1618.00
Gegužės 9	—1114.00	Liepos 18	—1361.00
Gegužės 14	—1335.00	Rugpjūčio 1	—1361.00
Gegužės 30	—1361.00	Rugpjūčio 13	—1528.00
Birželio 11	—1315.00	Rugsėjo 5	—1361.00
Birželio 18	—1528.00	Rugsėjo 17	—1127.00
Birželio 20	—1361.00	Rugsėjo 26	—1142.00
Spalio 3	—\$1268.00		

Kelionių ilgis nuo 10 iki 16 dienų — įvairūs maršrutai — Vilnius, Ryga, Talinas, Maskva, Leningradas. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu. Grupės lydes vadovai.

Registracijos, informacijos reikalu skambinkite: 1 - 800 - 722 - 1300 (Toll Free)

Iš Massachusetts ir Kanados: 1 - 617 - 268 - 8764
TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.
393 West Broadway, P.O. Box 116
South Boston, Mass. 02127

Ištaigai vadovauja: Aldona ADOMONIS ir Albina RUDŽIŪNAS. Norintels atsikviesti gimines atostogoms — sutvarkome dokumentus.

Prices are based on double occupancy and are subject to change

BANK-BY-MAIL
Postage paid both ways

Fast, convenient, private, safe, free!

That's what BANKING-BY-MAIL is

Greitai, prielaimai, privačiai, saugiai, nemokamai. Tai taupymas paštu So. Boston Savings Bank būdu. Ar jums reikia pinigų padėti banką ar juos atsiimti, tai galite atlikti namie bet kuriuo laiku. Jūsų slaptą gavę, bankas tuoj pat traukia sumą į sąskaitą. Prideda ir užtikrinimą, kad jūsų pinigai būtų saugūs procentus, leidžiamus įstatymų. Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykite paduotais adresais.

MAIN OFFICE
480 West Broadway
South Boston
9 AM to 3:30 PM
Monday thru Friday
Saturday 10 AM to 1 PM
268-2500
NEPONSET CIRCLE OFFICE
740 Gallivan Blvd.
3:30 AM to 5:30 PM
Mon., Tues., Wed. & Fri.
Thurs. — 8:30 AM to 7:30 PM
Saturday 8:30 AM to 12 Noon

South Boston
Savings Bank
"ALWAYS THE LEADER"

ALFRED W. ARCHIBALD, PRESIDENT

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352
Administr. (212) 827-1351
Spaustuvė (212) 827-1350
Vienuolynas .. (212) 235-5962
K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

Kun. Jonas Pakalniškis, Apreiškimo parapijos klebonas, yra išvykęs atostogų į Riviera Beach, Fla., pas kun. Vytautą Pikturną. Grįžta už trijų savaitių.

Nijolės Sadūnaitės prisiminimus pradėdame spausdinti šiame Darbininko numeryje (žiūr. 1 puslapyje dešinėje). Sadūnaitė išgarsėjo visam pasaulyje uoliu religijos gynimu pavergtose Lietuvoje. Jos kalba teisme buvo išversta į daugybę kalbų ir cituota kaip kilnaus tikėjimo išpažinimo pavyzdys. Tada visa medžiaga buvo imta iš Liet. Kat. Bažnyčios Kronikos. Neseniai gauti ir jos pačios parašyti prisiminimai, kurie įneša daug šviesos į visą jos gyvenimą, į jos areštą, gyvenimą kalėjime, tremty ir apskritai parodo, su kokia meile ir ištvermingumu ji gina savo ir kitų religinius įsitikinimus. Darbininko redakcijai N. Sadūnaitės prisiminimus atsiuntė Lietuvių Informacijos Centras Brooklyne.

Liet. Religinė Šalpa išleido gražų ženkluką lipinėlių šv. Kazimiero mirties 500 metų sukakčiai paminėti. Ženkliukas atrodo lyg būtų metalinis, jo raidės ir kitos dalys išpaustos popieriuje ir sudaro reljefą. Lengvai prikljuojamas prie vokų, siuntinių. Ženklyje aplink įrašyta 1484-1984 — Year of Saint Casimir, o viduryje 500th Anniversary.

Kun. Ladas Budreckas atvyko iš Providence, R.I., ir Apreiškimo parapijos bažnyčioje pavaduoja atostogaujantį kun. Joną Pakalniškį, parapijos kleboną.

Arkivyskupas Jurgis Matulaitis, garbingasis Dievo tarnas, miręs 1927 sausio 27, bus prisimintas Apreiškimo parapijos susirinkime sausio 29, sekmadienį, tuoj po sumos. Apie šventąjį vyskupą kalbės Tėv. Placidas Baris, OFM. Eugenija Kezienė paruoš lengvus užkandžius. Visi kviečiami atsilankyti.

Jaunimo pamaldos Kultūros Židinyje bus kovo 11 Kaziuko mugės metu. Mugę rengia New Yorko skautai ir skautės.

PASIŽYMĖJO SPORTE

Darius Montvila, inžinieriaus Vido ir menininkės Giedrės Montvilų sūnus, kuris lankė Maironio šeštadieninę mokyklą ir kuris šiemet baigia Brookfield aukštesniąją mokyklą (Connecticut), yra ne tik puikus

Darius Montvila

mokiny (high honor), bet ir pasižymėjęs sportininkas. Jis ypatingai vertinamas futbolo (soccer) žaidėjas. Ne kartą aprašytas laikraščiuose, jis šiemet buvo įvertintas kaip vienas iš geriausių vartininkų visoje Connecticut valstijoje. Jis yra laimėjęs daug pažymėjimų, medalių ir trofėjų.

Sausio 29 Darius yra pakviestas dalyvauti Connecticut trenirų sąjungos iškilmingame pobūvyje su grupe kitų pasižymėjusių sportininkų, kur jiems bus įteikti pasižymėjimų lapai ir trofėjai.

Darius taip pat yra vienas iš geriausių dešimčiakovininkų (decathlon) Connecticut, surinkęs daugiausia taškų savo amžiaus grupėje.

Dariaus jaunesnysis brolis Andrius yra irgi ne tik puikus mokiny, bet ir pasižymėjęs futbolo žaidėjas, gavęs daug pažymėjimų, medalių ir trofėjų.

LITHUANIA 700 YEARS,

Dr. A. Geručio redaguota stambi knyga anglų kalba — tai rinkinys straipsnių apie didingą Lietuvos istoriją. Ką tik išėjo iš spaudos šešta laida. Tai geriausia dovana keltataučiam ir lietuviui, kurie neskaityti lietuviškai. Kaina 16 dol. Persiuntimui pridedama 1.50 dol. Gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Siunčiant aukas Kultūros Židiniui, dabar prašoma naudoti šį adresą: Lithuanian Cultural Center Inc., 355 Highland Blvd. Brooklyn, N.Y. 11207. Šiuo nauju vardu aukos Židiniui yra atleidžiamos nuo federalinių, valstijos ir miesto mokesčių.

Ā. a. inž. Jono Savicko atminimui Onutė ir Narimantas Karasos Kultūros Židiniui aukoja 20 dol. ir siunčia užuojautą velionies žmonai Sofijai Savickienei.

Madų paroda New Yorko Balf 100-tojo skyriaus bus ruošama gegužės 6 Kultūros Židinyje. Tai bus šeštoji Balf ruošama madų paroda. Visos įdomių rūbų kūrėjos prašomos registruotis po 7 v.v. pas Reginą Ridikienę, tel. 849-0670.

Pranas Dulevičius, Darbininko skaitytojas, nusilpęs gruodžio 29 nuvežtas į Jamaicos ligoninę. Numatoma, kad jis ligoninėje turės pasilikti ilgesnį laiką.

Kun. Domininkas Pocius, Kearny, N.J., lietuvių parapijos klebonas, su dviem savo vikarais yra išvykęs į Izraelį, kur aplankys ir kitas istorines bei šventas vietas. Dabar kleboną ir vikarus pavaduoja Tėv. Viktoras Gidžiūnas, OFM.

Apie šv. Kazimierą knyga išleidžiama portugalų kalba Sao Paulo mieste Brazilijoje. Knygos išleidimu rūpinasi kun. P. Gavėnas. Jam pasiūta 26 iliustracijos bei nuotraukos. Visos jos paimtos iš rengiamo leidinio — Šv. Kazimieras lietuvių liaudies mene ir lietuvių dailininkų kūryboje.

Bridges laikraštį rūpestingai redaguoja Demie Jonaitis, jai talkina Dalia Bulvičiūtė. Kovo mėnesio numerį bus paminėta ir šv. Kazimiero 500 metų mirties sukaktis.

Vera Janušienė, dailininko Česlovo Janušo žmonai, sausio 17 padaryta akies operacija. Po poros dienų ji grįžo į namus ir namuose sveiksta.

Lito ir Kasos tarnautojai sausio 14 savaitgalį buvo išvykę į savo metinę išvyką į Meksiką. Viso buvo per 50 asmenų. Vieną atostogavo 4 dienas, o kiti visą savaitę. Drauge vyko ir įvairūs pasitarimai abiejų įstaigų reikalais.

Albinas Prižgintas, muzikas ir vargonų virtuožas, gavo gerą vargonininko vietą Šv. Mykolo Arkangelo parapijoje Tucson, Arizonoje. Bažnyčioje yra dveji dideli vargonai. Reikės vesti berniukų chorą ir mišrų chorą. Be nemažos algos, dar gauna gyvenimui namus, apmokamą šviesą ir šilumą, duoda didelį koncertinį fortepijoną. Vargonininko muziko pareigas turi pradėti gegužės 1. Iki šiol jis vargonininkavo St. John's episkopalų bažnyčioje Elizabethe.

Lietuvos nepriklausomybės šventė bus paminėta vasario 19, sekmadienį, 3 v. popiet Kultūros Židinyje. Kalbą pasakys inž. Jonas Jurekūnas iš Chicago. Meninę programą atliks solistė Rūta Regina Žymantaitė-Peters. Pamaldos bus Apreiškimo parapijos bažnyčioje 11 val.

NAUJA "LITHUANIA 700 YEARS" LAIDA

Ką tik išėjo iš spaudos nauja "Lithuania 700 Years" laida. Tai jau 6 laida. Knyga sudaryta iš įvairių straipsnių, apima ir Lietuvos praeitį, ir dabarties problemas, ir kultūrinis reikalus. Jau parduotos penkios laidos. Tai ir rodo didelį knygos pasisekimą. Ji tinka kaip dovana visiem, ypač draugam kitataučiam, jaunimui, kuriam lietuviškai kartais sunkiau skaityti.

Knygos kaina 16 dol. Persiuntimo išlaidoms reikia pridėti 1.50 dol. Knygą platina Darbininko administracija.

QUEENS COLLISION CENTER INC. Expert auto body works — Ducco painting — Welding — Frames straightened — Fiber glass work. John R. Chicavich, 131-13 Hillside Avenue, Richmond Hill, N.Y. 11418. 24 hr. towing phone HI 1-6666. Towing after 6:00 — 843-6677.

Klaipėdos krašto prisijungimas prie Lietuvos Kultūros Židinyje paminėtas sausio 14. Meninėje programos dalyje dainavo solistas Stasys Citvaras, prie pianino — Viktoras Ralys.

Lietuvių Moterų Federacijos New Jersey klubo narės prieš Kalėdas buvo susirinkusios narės Aldonos Rygelienės namuose. Istorikė Audronė Bartienė išsamiai papasakojo apie savo trijų savičių kelionę po Egiptą. Ji vyko su universiteto moksline grupe. Prelegentė įdomią paskaitą pajavairino skaidrėmis. LMF klubo valdyba ir dalyvės dėkingos A. Bartienei už turiningą popietę.

Vera McGinty iš Edison atsiųgino už metinę Darbininko prenumeratą ir dar pridėjo spaudos išlaikymui 50 dol. Dosiškai rėmėjai nuoširdžiai dėkojame.

Dr. P. Bagdas, Douglaston, N.Y., Darbininko prenumeratai ir spaudos paramai atsiuntė 50 dol. Ačiū labai.

Vyt. Gružas iš No. Haledon, pagerbdamas a.a. kun. J. Kintos prisiminimą, Darbininko spaudai atsiuntė 50 dol. Geradariui dėkojame.

B. Beržinskas, Boston, Mass., Darbininko prenumeratai ir spaudos paramai atsiuntė 50 dol. Spaudos palaikytojui nuoširdžiai dėkojame.

Ryšium su šv. Kazimiero metais Darbininko administracija praneša, kad dar turi prof. Zenono Ivinskio parašytą knygą "Šv. Kazimieras". Knyga buvo išleista 1955. Išleido Darbininkas, 222 psl., gausiai iliustruota. Kaina 4 dol. Kreiptis į Darbininko administraciją. Persiuntimui pridedamas 1 dol.

Dail. Juozas Bagdonas yra paminėtas naujame Lituanus numeryje. Įdėtas straipsnis apie jo kūrybą ir keletas jo kūrinių reprodukcijų, įdėta ir iš jo anksčiau realistiškos kūrybos laikotarpio ir iš paskutinio abstrakcinio periodo.

Natūralaus bičių medaus prieinamomis kainomis galima gauti Darbininko spaudos kioske. Čia taip pat galima įsigyti kalėdinių kortelių, lietuviškos muzikos plokštelių, įvairių suvenyrų ir dovanėlių Kalėdom ir kitom progom, naujausių lietuviškų knygų, gintarų ir kt.

Eglė Vainius, Real Estate pardavėja, dirba su R. T. Real Estate Agency, Inc., Bay Head, New Jersey. Tel. 295-9700 (namų tel. 295-8493). E. Vainienė priklauso prie South Monmouth ir Ocean County Multiple Listing Service. Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad norite būti E. Vainienės klientais.

PLOKŠTELĖ IŠ VOKIETIJOS

Kur bakūžė samanota. Solisto Ričardo Daunoro įdainuotos dainos ir arijos. Pirmoji pusė: Kur bakūžė samanota, Auki, berželi, Anoj pusėj Dunojėlio, Ėsk, karvute, Augau aš pas tėvelį, Neturiu aš namelių, Šią naktelę, per naktelę, Išėjo tėvelis į žalią girę, O, gimtine. Antroji pusė arijos iš L. van Beethoveno, W.A. Mozart, A. Thomas, G. Verdi kūrinių. Su persiuntimu gaunama už 12 dol. Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

MIRĖ KUN. JURGIS GURINSKAS, BUVĖS ILGAMETIS AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS KLEBONAS

Sausio 23 rytą Brookhaven Memorial ligoninėje Long Island mirė kun. Jurgis Gurinskas, buvęs ilgametis Aušros Vartų parapijos Manhattane klebonas. Buvo pašarvotas M. Šalinskienės šermeninėje, sausio 25 pervežtas į Aušros Vartų parapijos bažnyčią, kur vakare buvo gedulingos pamaldos. Palaidotas sausio 26, ketvirtadienį, Šv. Karolio kapinėse, L.I. Velionis paskutiniu laiku sunkiai sirgo, gyveno savo namuose Mastic Beach, L.I. Juo rūpinosi brolio ir sesers vaikai — Romas Gurinskas ir Vytas Gerulaitis.

Velionis buvo gimęs 1900 balandžio 23 Galkėnų kaime, Kaupiškių valsčiuje, Vištyčio parapijoje, Vilkaviškio apskrityje. Baigė Seinų-Vilkaviškio kunigų seminariją ir į kunigus buvo įšventintas 1926 birželio 18. Kurį laiką buvo vikaru Virbalio parapijoje.

Nuo 1931 iki 1940 buvo kapelionu Kybartų gimnazijoje. Dar teologijos studijas gilino Vytauto Didžiojo Universitete Kaune ir gavo licencijato laipsnį.

Kai Lietuvą okupavo sovietai, jis 1940 metų vasarą slapta pa-

Motinai ir sūnui reikalingas nedidelis butas Ridgewood, Glendale, Woodhaven ar Richmond Hill apylinkė. Skambinti telefonu 386-1293.

Parduodamas dviejų miegamųjų butas - condominium. Seminole, Fla. Gerame stovyje ir prie krautuvų-bankų, kur patogus senesniems žmonėms pasitarnauti. Tel. 1-813-360-3553.

NUOTAIKINGA PLOKŠTELĖ

Dainuok ir šok. J. Nakutavičiaus su Dana Summers-Striugaite, palydint orkestrui "Lietuva", įdainuota: Ateisiu, mergužėle, ateisiu, Sapnų piliis, Krinta lapai, Myliu, Fernando karčiama, Kur gimtinė mylima, Pirmosios gėlės, Ispaniškos akys, O kam gi tu pabeldei, Gera būti žmogum. Kaina 12 dol. Persiuntimui pridedamas 1 dol. Ši ir kitos lietuviškos muzikos plokštelės, naujausios lietuviškos knygos ir įvairūs suvenyrai gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

GAUNAMAS PILNAS "AUŠROS" TEKSTAS

"Ausra", Lietuvos atgimimo laikraštis, pilnai perspausdintas dviejuose tomuose. Tai Lietuvių Istorijos Draugijos redaguotas leidinys. Du didžiuliai tomai, įršti, kainuoja po 20 dol. Persiuntimui pridedama po 1.50 dol. už kiekvieną tomą. Šis svarbus leidinys, o taip pat ir kitos lietuviškos knygos, lietuviškos plokštelės, suvenyrai gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Kun. Jurgis Gurinskas

sitraukė į Vokietiją ir jau 1941 birželio 13 atvyko į Ameriką. Sustojo New Yorke. 1942 metų vasario 1 buvo paskirtas Aušros Vartų parapijos klebonu Manhattane ir tose pareigose išbuvo iki išėjimo į pensiją. Į pensiją buvo išėjęs 1975, paskui vėl turėjo grįžti į parapiją, nes tuo metu ten nebuvo lietuvių kunigo. Prieš trejetą-ketvertą metų buvo visai pasitraukęs iš pastoracinio darbo ir gyveno savo nameliuose Mastic Beach, L.I. Prieš kurį laiką jį buvo ištikęs paralyžius. Paskutiniu laiku buvo paguldytas ligoninėje, kur išbuvo apie mėnesį. Mirė ištiktas širdies priepuoliu.

Kaip čia įprasta, velionis reikėsi lietuviškame gyvenime, dalyvavo Kunigų Vienybės veikloje.

POEZIJOS MĖGĖJAMS

Štai mūsų poetų eilėraščių rinkiniai:

A. Tyruolis, Žvaigždynų sonata. Kietais viršeliais. 9 dol.
V. Alantas, Paversmiai. Kietais viršeliais. 10 dol.

K. Grigaitytė, Tylos dovana. 4 dol.

K. Grigaitytė, Marių vėjui skambant. 4 dol.

St. Santvaras, Buvimo pėdsakai. 8 dol.

J. Rūtenis, Šventieji dūmai. 6 dol.

K. Bradūnas, Priešai. 6 dol.

Pr. Naujokaitis, Saulėleidis. 4 dol.

K. Kaminskas, Po svertimu dangumi. 4 dol.

E. Juodvalkė, Pas ką žiedas žydi. 6 dol.

A. P. Bagdonas, Žodžiai į tolį. 5 dol.

L. Šimkutė, Prisiminimų inkarai. 6 dol.

F. Kirša, Šventieji akmenys. 3 dol.

Persiuntimui pridedama už kiekvieną knygą po 50 c. Užsisakant čia minimas poezijos knygas, administracija pridės dovanai dar kitą poezijos knygą, kuri čia neminama.

Visos šios knygos, lietuviškos muzikos plokštelės ir suvenyrai gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.